

EÜSL tähistas Eesti Vabariigi 90. aastapäeva Bocholtis

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja tema Bocholti Rahvuskond olid laupäeval, 23. veebruaril kutsunud Saksamaal elavaid eestlasi ja eesti sõpru kokku üheskoos tähistama meie kodumaa juubelit Bocholti linna Kolpinghaus'i.

EÜSLi esimees hr Richo Zieminski peokülalisi tervitamas

IGATSETUD PÄEVAL

Ärgakem üles,
ärgakem!
keegi enam maa ja taeva vahel
ei ripu.
Soojade käte pürgades
lehvigu eestluse lipud!
Külm, õel
ja vaenulik e i l e -
kõigi „ismide“
küürakas vaim,

enam
ei valeta teile:
kõigil on tõest
aim.

Eestlane, tean ma
paljudel kaaslastel
oodates
närtsinud juuksed,
paljudel elud on rusus.
Nüüd mitte vihast,
vaid õiglusest, -

kaduva nuukseid
meie ei usu.

Sõber, kas mäletad,
tahtsid kui kiruda, -
aga

nälginud hingega
(maailma jaoks,
et olla reibas):

närjama pidid vaid
võõraste katuste pirukat,
maanteede musta leiba...
Eestlane, vaat'
mustasilmse saatuse kiuste,
kes, kiivalt
tahtis luua
pimedast valede suitsust
jäädava öö, -
meie sammud
(kui kirkast ihast valatud tiivad)
viivad nüüd
teie poole,
õiglased sõnad,
kõrge töö!

Elava mere rannikult
sisemaa kaugema kolkani
maa ja taeva vahel
keegi enam ei ripu!
Kuumade käte vanikuis
lehvivad eestluse lipud.

Aleksis Rannit

Kutsutud olid ka mitmed aukülalised nagu EV Berliini saatkonna kultuuriaatase hr Margus Särnglepp, Bocholti linna abilinnapea pr Christel Feldhaar ja Bocholti linna välismaalastega suhete arendamise komitee esimees hr Emanuelo Mascolo.

Eesti rahvusvärvides kaunistatud saali kogunes peaaegu saja külalise kanti küll lähedalt ja kaugelt, Põhja- ja Lõuna-Saksamaalt, rääkimata „ümberruuga“ tulijatest nagu Kölni või Düsseldorfis inimestest, samuti ka naabrite juurest Brüsselist ning kodu-Eestist.

Peoõhtu avas EÜSLi abiesinaine Gina Bauer lühikese eestikeelse tervituskõnega, millele järgnes EÜSLi esimehe Richo Zieminski saksakeelne tervitus. Seejärel luges Meeli Bagger ette saabus 16 kirjalikku tervitust eestlaste ühingu- ja organisatsioonidelt ning üksikisikutelt üle terve maakera.

Bocholti linna nimel andis sünnipäevaõnnitlused edasi abilinnapea pr Feldhaar. Oma kõnes märkis ta, et astumisega Euroopa Liitu 2004. aastal, on Eesti balti tiigrina kõikidele Saksamaal tuntuks saanud. Mõlemad riigid,

nii Eesti kui Saksamaa on ühe suure terviku — Euroopa Liidu — väikesed mosaiikikivikesed, mis üksteist täiendavad ja nõnda tervikut rikastavad.

Järgnevalt pidas pastor Pille Talvar-Heckmann väga kena ning südamesse mineva palvuse, mille tema abikaasa Michael paralleelselt saksa keelde tõlkis. Väikese leinaseisakuga mälestati kõiki Eestimaa vabaduse eest võitlemises hukkunuid.

Enne õhtu peokõneleja Margus Särglepa sõnavõttu esines EÜSLi Projektkoor kolme isamaalise koorilauluga.

Margus Särglepa filosoofilises kõnes leidis muuhulgas äramärkimist eestlaste raske saatuse viimase okupatsiooni ajal: „Eestlastel on tulnud elada aastakümneid kas vabaduses, aga ilma koduta, küll kodus, aga ilma vabaduseta, või nende mõlemateta, näiteks Siberi laagrites. See on ühele rahvale raske, aga me oleme püsima jäänud! Me laulsime endale kätte vabaduse ning taasiseseisvuse. Nüüd, juba neli aastat oleme tagasi Euroopas, kuhu me tegelikult alati oleme kuulunud, täieõiguslike ELi ning NATO liikmetena.“

Muusikalist vaheldust pakkus kitarriduo Mati Martin ja Hannes Kühn Karlsruhest, esitades kahel kitarril eesti heliloojate loomingut. Esitusele tulid Urmas Sisaski,

Valdo Preema, Tõnu Kõrvitsa kui ka kitarristide omaloomingulised palad. Publik tänas esinejaid sooja aplausiga. Esinemisjärje sai veelkord EÜSLi Projektkoor, kandes ette kolm koorilaulu. Piduliku kontsert-aktuse lõpetas Gina Bauer, märkides ka, et täna tähistame ka meie esimese presidendi Konstantin Pätsi 134. sünnipäeva. Lõpetuseks lauldi üheskoos Saksa ja Eesti riigihümne.

Edasine õhtu käik sujus mõnusa koosolemise tähe all. Tallinnast kohale sõitnud muusikutepaar Liilian Küttist ja Igor Jõelet rõõmustasid kohalviibijaid oma laulu ning musitseerimisega. Organiseeriti rahvalikke mängu, ühislaulmist, nii et hääled kähedaks muutusid, ning jalakeerutamist, et jalatallad ümaraks tantsitud said.

Kohaliku aja järgi kell 23:00, st Eesti aja järgi punkt 00:00, kui algas 24. veebruar, tervitati isamaa sünnipäeva ühise lauluga „Kaunistagem eesti kodad“ püsti seistes ja silmad pisarais.

Oli väärikas sünnipäevapidu pidulike sõnavõttudega, jumalalaulu, laulu ning eesti vaimu ja rahvusvärvidega ning kus muidugi ei puudunud värvikirevad ja võrratult ilusad eesti rahvariided peokülaliste seljas.

Meeli Bagger

Esineb EÜSLi projektkoor

Fotod: Heiko Schmauck

SELLES NUMBRIS

- EÜSL tähistas Eesti Vabariigi 90. aastapäeva Bocholtis
- “Igatsetud päeval” **lk 1**
- Toimetaja veerg
- Kokkuvõtte Eesti Raja küsitlusest **lk 2**
- Eesti Vabariik 90
- Näitus: Iseolemise tahe. 90 aastat Eesti Vabariiki
- Peaminister andis Vabariigi Presidendile üle Riigivapi ketiklassi teenetemärgi
- Saksamaa Liitvabariik tunnustas Mihkel Oviiri **lk 3**
- E nagu Eesti
- Hamburgi aukonsuli dr Lange vastuvõtt Eesti Vabariigi juubeli-aastapäeva puhul
- Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine Münchenis
- Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine Hamburgis **lk 4**
- Vilma Brinkmann 85
- Lugeja kirjutab: Käisin peol minagi...
- EÜSLi juhatus palub abi
- EÜSLi korralised valimised aastal 2008
- 55+ Senioride puhkepäevad 25.–30. mail 2008 Annabergis **lk 5**
- Euroopa Eestlaste Koori kolmas suur laululaager
- Laulusild Hamburgi ja Tallinna tütarlastekooride vahel
- Muljed praost Toomas Põllu sünnipäevast
- Hõissa, Hamburgis olid vastlad! **lk 6**
- ESTO 2009 uudised: ESTO koostööpartner Hamburgist — Mare Baltikum Reisen
- Väliseesti kirjanduse keskus Tallinna Ülikooli raamatukogus
- Arhiivinduslik infopäev Hamburgis 19. jaanuaril 2008 **lk 7**
- Pilk ette
- Juubilarid
- Kuulutused
- Viimane veerg **lk 8**

Toimetaja veerg

24. veebruaril möödus 90 aastat Eesti iseseisvuse esmakordsest väljakuulutamise. Tähistame seda sündmust uhkustundega nii siin- kui sealpool piiri, kuid samas ei jõua siiani eestlaslikul kombel kompromissile Vabaduse platsile planeeritava Vabadussõja võidusamba üle.

Täpselt üheksa kuud enne võidusamba plaanitud avamist — 28. veebruaril — algatati võidusamba püstitamise vastu allkirjade kogumise kampaania. Alla-kirjutante seas on nii riigikogu liikmeid kui tuntud kunstnikke, arhitekte, näitlejaid, õppejõude, kirjanikke ja rektoreid. President Toomas Hendrik Ilvesele, peaminister Andrus Ansipile ja kaitseminister Jaak Aaviksoole adresseeritud avalikus pöördumises ei ole allakirjutanud nõus Vabadussõja võidusamba püstitamisega Vabaduse väljakule 2007. aastal valitud konkursi kavandi järgi, mis kujutab endast klaasist obeliski Vabadussõja ristiga. Päev hiljem algatas IRL allkirjade kogumise kampaania samba toetuseks. Samas on võidusamba rajamise toetuseks loodud sihtasutusele annetatud tavainimeste, ettevõtete, organisatsioonide ja ettevõtete poolt juba üle miljoni krooni. (Võidusamba ehitamiseks kulub esialgsel andmetel 63 miljonit krooni, lisaks on vaja antud maa-alal läbi viia põhjalikud arheoloogilised kaevamised.) 5. märtsil eetris olnud populaarses telesaates „Foorum“ arutleti taas Vabadussõja võidusamba teemadel, kusjuures vaatajaskonnale — kas pooldate võidusamba rajamist plaanitaval kujul — reageeriti peaaegu sama aktiivselt ja rohkearvuliselt kui presidendivalimisele eelnenud „Foorumis“.

On selge, et iga asja üle võib lõpmatuseni arutada. Niipalju kui on inimesi, on erinevaid seisukohti. Kellele ei meeldi samba asukoht, kellele kavand, kellele materjal, kellele väidetav sarnasus fašistliku ristiga jne. Õigus arvamust avaldada on demokraatliku riigi kodanike vabadus, kuid kas peab seda tegema nii, et jääb mulje — kas me üleüldse oma vabadust hindame — või ongi meie eesmärk ainult võidelda, ja kui selleks väljapool riigipiire „tahtjaid“ parajasti pole, siis võitleme isekeski ikka!?

Karin Aanja

Kokkuvõtte Eesti Raja küsitlusest

Jaanuarikuu lehenumbri trükitud ja EÜSLi kodulehel üleval olnud lugejaküsitlusele vastas 215 lehesaajast 12. See pole kindlasti selline tulemus, mille põhjal saaks kardinaalseid muudatusi teha, kuid esitatud ettepanekuid tahame sellegipoolest jõudumööda edaspidises töös arvesse võtta.

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte ER toimetuse saabunud küsitluslehtedest. Millegi pärast usume, et järgnevat loevad suurima huviga ka need tellijad, kes küsitlusele ei jõudnud või ei tahtnud vastata, sest kui ei oleks mingeid emotsioone, poleks ei edasi- ega tagasilükkumist Vähene vastukaja võimaldab siinkohal ära trükkida kõik kommentaarid ja arvamused, et ei tekiks kahtepidimõistmisi. Kõikidele vastajatele aga suur tänu!

1. Tellin Eesti Rada, sest...

- tahan toetada eestluse püsimist Saksamaal — 6 vastajat;
- on huvitav lugeda — 5 vastajat;
- harjumusest — 2 vastajat;
- muud põhjused — et mitte unustada eesti keelt; huvitav lugeda, mida teised allorganisatsioonid teevad; saab teada, mis on toimunud ja toimumas ning kursis olla siinsete eestlaste tegevustega; mind huvitab Eesti elu kohta lugeda.

2. Tavaliselt

- loen lehe otsast lõpuni läbi — 7 vastajat;
- loen ainult mind huvitavaid artikleid — 5 vastajat.

3. Minu hinnangul on Eesti Raja põhifunktsioon

- informatiivne Saksamaa sündmuste edastaja-kajastaja — 12 vastajat;
- kroonikalik — 3 vastajat;
- pakkuda ajakohast informatsiooni Eesti sündmustest — 5 vastajat.

4. Minu hinnangul peaks olema Eesti Raja põhi-funktsioon

- informatiivne Saksamaa sündmuste edastaja-kajastaja — 10 vastajat;
- kroonikalik — 3 vastajat;
- pakkuda ajakohast informatsiooni Eesti sündmustest — 5 vastajat.

5. Millistel teemade tahaksin Eesti Rajast rohkem lugeda?

- Kodumaa sündmustest.
- Eesti sündmustest tahaksin Eesti Rajas lugeda rohkem.
- Oleks huvitav, kui leht tooks ka nende inimeste teateid, kes elasid Saksamaal ja rändasid välja, nagu oli Eesti Rajas varem. Oli väga huvitav.

- Ajaloost.
- Infot Saksamaa eestlaste kohta, keeleküsimusi, lastekasvatust, intervjuud vanemate eestlastega siin jne. Tegelikult on palju huvitavaid inimesi ümberringi.
- Võimalikult palju infot eestlaste tegemiste kohta Saksamaal.

- Võib-olla rohkem kajastada rahvuskoondiste tegevust, väga palju on juttu just EÜSList ja suurematest organisatsioonidest, aga väiksemate ühingu tegevusest oleks ka tore lugeda.
- Lehes võiks olla rohkem vanemate lehelugejate mälestusi ja meenutusi, et nooremad lugejad saaksid osa nende elutarkusest. Huvitavad ka kultuuriteemad.
- Saksamaa eestlaste mälestusi või elulugusid.
- Koolide kohta, näiteks „Pisa test“; milliseid raamatuid loetakse, tõlkeid jne.

6. Üldine rahulolu Eesti Rajaga

- väga hea — 1
- hea — 10
- mõttetu leht — 1

7. Ettepanekud lehe sisulise külje paremaks muutmiseks:

- ER oleks huvitav ka ajalehepaberil — oleks kaalult kergem, mahukam, odavam, sisukam. Oleks ruumi nüüdse Eesti suleseppade lühijutte, luuletusi jne trükkida.
- Leian, et kui leht ilmuks sagedamini, siis saaks rohkem värskemaid uudiseid Saksamaal toimuvatest üritustest lugeda.
- Poliitikat tuleks natukene lühemalt kirjutada.
- Kui leht ilmub kahe kuu järel, siis ei tohi pikki kirjutisi olla, vaid lühikesed. Kui leht ilmuks iga nädal, siis võiks

Võib-olla on huvitav teada, millise eagrupi inimesed meile vastasid. Üle 60-aastaseid naisi oli nende hulgas viis, üle 60-aastaseid mehi kolm, naisi vanusegrupis 20-50 oli viis. Seega saime üsna hea läbilõike nii vanema kui ka noorema generatsiooni arvamustest Eesti Raja kohta.

Üllatuslikke momente tagasiside toimetajatele ei toonud — niipalju kui on erinevaid inimesi, on ka erinevaid soove, erinevaid arvamusi. Katsume leheveergudele edaspidi rohkem panna Eesti ajalugu ja kultuuri, võimalusel ka intervjuusid vanemate ja nooremate Saksamaal elavate eestlastega. Üks meie probleemidest, nagu näitab ka vähene tagasiside antud küsimustiku puhul, on see, et Eesti Raja tellijad (st just need, kes pole allorganisatsioonidega seotud) on küllalt passiivsed. See teeb raskeks olla väljapakutud rubriikides järjepidev. Samas kummitab meid pidevalt ruumipuudus, sest me ei taha kedagi, kes on ürituse korraldanud ja sellest kajastuse kirjutanud, tõrjuda ja sellega ebavõrdust ning tülisid tekitada. Nagu küsitlusest selgus, on enamiku vastajate meelest lehe funktsioon siiski Saksamaa eestlaste sündmuste edastamine-kajastamine. Aga... Oodatakse ka Eesti ajalooküsimuste ja Eesti kaasaja

pikemaid kirjutisi olla. Kahjuks on Eesti Rajast jäänud ta nimi, see on kõik!

- Ajalugu. Millal olid Saksamaal Rootsi alad? Miks läksid sakslased 1918. aastal Eestist röömuga?

- Kuigi olen tallinlanna, isegi esimesed 4 aastat Hiiuma elanud, ei huvita mind absoluutselt okupatsioonigaastad Nikolai von Glehni Nõmme linnas.

- Palun pakkuda rohkem Eesti uudiseid.

- Praegune lehe maht võimaldab olla vähe järjekindel väljapakutud rubriikide esitamisel. Lehes võiks rohkem olla huvitavaid isikuid tutvustavaid artikleid, intervjuusid nendega jne.

- Võib-olla peaks lehes olema rubriik „Eesti saatkond Saksamaal informeerib“. See peaks kajastama üritusi, mida organiseerib või kaas-organiseerib Eesti saatkond Saksamaal. Ka oleks huvitav, kui lehes oleks rubriik: „Intervjuu Saksamaal elava eestlasega“. Kuid selleks vist leheruumi teil napib!

8. Muud ettepanekud:

- Üllatavalt hea paber — kas see pole liiga kallis?

- Kööginurk! Mälestused — neid ju nüüd kogutakse! Avastasin ühel päeval, kui palju Eesti õpilasi on siin vahetusõpilastena. Võiks kirjutada nende naljakatest juhtumitest, intervjuud aktiivsete inimestega meie endi seas. Saab teada, kes on kes.

- Ajalehes avaldatud artiklid on sageli üsna pikad. Liiga pikad artiklid tavaliselt ei paku lugejale huvi. Toimetajal võiks olla suurem õigus materjali vajadusel lühendada. Materjali on ühe lehenumbri jaoks liiga palju. Tekib probleeme kogu materjali paigutamiseks ja see tingib selle, et kirja suurus on kohati liiga väike. Liiga väike kiri aga ei kutsu lugema.

- Palun pakkuda rohkem uudiseid Eestist, aga ka rääkida meie aja (toim: vanema aja) Eesti sündmustest.

- Oleks huvitav lugeda, mida väliskülalised mõtlevad Eestist ja eestlaste kohta.

9. Kas on midagi, mis mulle Eesti Rajas eriti meeldib? Mis?

- Kõik on hea.
- Mitte midagi pole head.
- Tore on lugeda noorte toimetamistest.
- Viimase lehe (toim: jaanuarikuu) esikülj oli hea.
- Meeldivad laste sünnikuulutus ja veerg „Pilk ette“.
- Ajaloosid lood (Glehni lossist jne), kultuuriteemad. Lehelugejale vajalik rubriik on „Pilk ette“.
- Saksamaa eestlaste sündmuste kajastamised.
- Näiteks meeldivad mulle hr Avo Suurvärava artiklid Nõmme linnast ja Nikolai von Glehni elust ja tööst.
- Keelenurk, huumor.

10. Kas näen mõtet, kui leht muutuks mahukamaks või suureneks ilmumissagedus?

- jah — 8 vastajat (Üks lugeja täiendas, et eriti peaks suureneva ilmumissagedus. Üks lugeja arvas siinkohal, et leht peaks muutuma mahukamaks „ja ka veidi kallimaks, et seda saaks maksustada. Sest on oluline, et meie, Saksamaa eestlased, saaksid parema pildi tänapäeva Eestist. Näiteks oleks huvitav lugeda kirjeldusi elust Eesti väikelinnades. Muidugi on tähtis, et meie siin Saksamaal saame eestlust alal hoida. Aga veel tähtsam on, et meie kodumaa püsib alles, ka edaspidi. Sellele saame kaasa aidata, kui hoiame alles kontakti oma kodumaaga.“
- ei — 4 vastajat.

sündmuste käsitlemist. Näiteks kirjutas üks härra meile: „Mina saan Eesti elust teada Eesti tuttavatega suheldes, kirju vahetades, telefoneerides ja külaskäikudel kodumaale. Aga palju Eesti vanurid siin on liiga vanad ja haiged, et Eestit külastada. Ja igapäev ei ole ka arvutit. Seetõttu oleks hea, kui Eesti Rada aitaks neid vanureid Eesti elust informeerida.“ Et pakkuda lugejale meelerahu, leida see kõiki rahuldav kuldne kesktee ja garanteerida esimese väliseesti ajalehe järjepidev ilmumine veel aastateks, oleme võtnud nõuks mõelda läbi võimaluse lehe mahukamaks muutmiseks. Tellija jaoks selline lahendus hinnamuudatust ei tooks.

Siiralt uskudes, et nii eestlus Saksamaal kui ka selle püsimist toetav Eesti Rada pikaks ajaks elujulisteks jäävad, tsiteerin 29. septembril 1945 Augsburgis ilmumist alustanud Eesti Raja esimesi ridu: „Radu ja teid on palju. Nad kulgevad põhja ja lõunasse, läände ja itta. On radu kergesti käidavaid, on ka raskeid ja vaevalisi. Nad kulgevad otse, sirgjoones, kuid on ka täis kõverikke. Samuti on palju sihtkohti, kuhu rajad viivad. Meie eestlased siin võõral pinnal, käime siiski oma rada, oma eesti rada.“

ER toimetus

EESTI RADA

Eesti Rada
Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja	Tellimine/Abonnement: Aastatellimus	
Vastutav toimetaja Saksamaal/ Verantwortlicher Redakteur Deutschland: Maie Kisis-Vainumäe	Euroopas	25 EUR
Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger	Väljaspool Euroopat	28 EUR
Toimetus Saksamaal/ Redaktion Deutschland: EESTI RADA Maie Kisis-Vainumäe In der Gracht 10 D-51105 Köln tel: 0221/83 47 03 faks: 0221/830 31 03 e-mail: EestiRada@yahoo.de	Tudengitele	15 EUR

Eesti Raja konto:
Estonische Volksgemeinschaft
in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

**Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:**
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:
Kahe veeru laiusest:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse
toimetada ja lühendada kaastõid
ning kirju nende selguse huvides.
Avaldatud artiklite sisu eest
vastutavad allakirjutatud.

Tasuta osaluse EÜSLi poolt korraldataval üritusel võitis loosi tahtl KARIN LADVA-ZOLLER Münchenist. Fortuunaks oli õnneliku käega Johannes Küngas Kölnist. Võitjal palume auhinna täpsustamiseks ühendust võtta ERi Saksamaa-poolse toimetaja pr Maie Kisis-Vainumäega.

Eesti Vabariik 90

Aastapäeva tähistamise traditsioon, mis põhielementideks on aktused ja paraad, sai alguse 1919. aastal, mil vabariigi sisekaitseülema kindralmajor Ernst Pödder kutsus kokku ajakirjanikud ja vaimulikud, et nad teeks ettepanekuid vabariigi aastapäeva tähistamiseks 24. veebruaril. Eesti Vabariigi üheksakümnest aastast saab rääkida vaid tinglikult, kuna enam kui pool sajandit sellest ajast on Eesti olnud võõrvõimu all. Nendel kordadel, mil vabariigi sünnipäeva on tähistatud, on seda läbi ajaloo tehtud suure pidulikkuse ja suurejoonelisusega, ning alati on see sündmus olnud eestlaste jaoks aasta tähtsündmus. Nii ka tänavu.

Eesti Vabariigi juubeliaasta tähtsündmused toimusid 23. ja 24. veebruaril. 23. veebruaril toimus Pärnus kaitsejõudude paraad, mida soosis ka kevadiselt kaunis ilm, ja avati iseseisvuse väljakuulutamise monument kunagise Endla teatrihoone asukohta — paika, kus 23. veebruaril 1918 kuulutati esimest korda välja Eesti Vabariik. Kanti ette kogu iseseisvusmanifesti tekst. President Toomas Hendrik Ilves kutsus inimest üles süvenema iseseisvusmanifesti teksti, mis ei ole siiani oma aktuaalsust ja tähendust kaotanud.

24. veebruaril jätkus iseseisvuspäeva tähistamine traditsioonilise lipuheiskamisega Pika Hermanni torni ja jumalateenistusega Tallinna Toomkirikus. Ajaloomuuseumis Maarjamäel avati suurnäitus „Iseolemise tahe. 90 aastat Eesti Vabariiki“. Pidulikud aktused, koosviibimised ja kontserdid toimusid üle Eesti. Tallinnas Tammsaare pargis toimus linnarahvale vabanduskontsert, kus erinevalt möödunud aasta isamaalistele laulude klassikale, olid lavale tulnud oma loomingut esitama noored ja vihased rokipundid. Ülev meeleolu kestis — lehvitsid sinimustvalged ja publiku hulgas oli näha mitmeid poliitikuid.

Päeva naelaks kujunes EV 90. aastapäevale pühendatud kontsertaktus, millest kõik eestlased oma

kodudes said rahvusringhäälingu vahendusel osa võtta. Kontserdile eelnes vabariigi presidendi kõne. President Toomas Hendrik Ilves rääkis peokõnes julgusest ning meie viimastel aastatel saavutatud heaoluga kaasnevast vastutusest teha õigeid valikuid. Vabadusega kaasneb vastutus — oleme vabad tegema paljutki, aga sellega kaasneb kohustus seda vabadust ja neid valikuid kaitsta, ainult Lotte leiutajateküllas saab president üksi olukorda muuta ja probleeme lahendada, toonitas riigipea. „Meil on vabadus valida, kas me tahame Lennart Meri, Jaan Krossi, Marju Lauristini ja David Vseviovi Eestist või tahame madala bulvari-

Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud margil on kujutatud tamm, mis sümboliseerib jõudu, suurejoonelisust ja pikaajalist tugevust.

ajakirjanduse Eestit,” ütles Ilves. Täna arutlused probleemide üle ei rahulda meid, väitis president ning kutsus meid kõiki üles olema julgemad ja avatumad uutele ideedele, kuna just julgus on meile kaks kord vabaduse toonud. „Kuldkalakest ei tasu püüda, isegi kui selle kalakese nimi on soome keeles Nokia, kuldkalad eksisteerivad muinasloos, aga keegi ei võta meilt unistusi, kuni me ise neid

endilt ei võta — kõik, mis me täna teeme, annab meile kümne aasta pärast parema Eesti, aga seegi kõik on alles algus,” innustas president.

Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert sisaldas läbilõiget klassikast tänapäevani ning pakkus vaatajaile võimalust põigata eestlaseks olemise ja rahvusriigiks kujunemise lukku. Lavastaja Peeter Jalaka kontseptsioon lähtus mõttest, et 20. sajandi algul tekkis Läänemere äärde rahvuspark — inimesed löid seadusi, et kaitsta keelt ja kultuuri, mis suuremates parkides poleks säilinud. Oli pidulik ja emotsiooniderohke kontsertetendus, mille meeldejäädavamad hetked olid Arvo Pärdi „Ukuaru vals“, mille ajal kõik etenduse osalised lavale jalga keerutama tulid, ning dirigent Tõnu Kaljuste juhatamisel kõlanud Gustav Ernestska „Mu isamaa on minu arm“, mida kõik saalisolijad püsti seistes kaasa laulsid.

Eesti juubeliaasta tähistamine kontsertide, näituste ja muude temaatiliste üritustega jätkub läbi aasta üle Eesti ja ka üle maailma. Riigi juubeliaasta tähistamiseks korraldavad Eesti välisesindused 37 riigis 170 eri üritust. Kõige rohkem ehk 75 puhul korraldatakse muusikaüritusi. Hulgaliselt on plaanis ka näitusi. Näitus nimetusega „Arvo Pärt — tuntud ja tundmatu“ rändab Saksamaale, Iirimaa, Austriasse, Iisraeli ja Taani. Riias on kavas korraldada suuremahuline graafikanäitus ja Prantsusmaal eesti nüüdiskunsti näitus. Traditsioonilisemate ideede kõrval on Eesti saatkonnad välja pakkunud ka ekstravagantsemaid. Türklased saavad proovida Eesti metsaistutamise tava. Samuti korraldatakse Türgis esimene suusamaraton, millest on lubanud osa võtta ka peaminister Andrus Ansip.

Välisminister Urmas Paeti sõnul on kõigi välismaiste ettevõtmiste eelarve kokku 10,7 miljonit krooni.

ER

Peaminister andis Vabariigi Presidendile üle Riigivapi ketiklassi teenetemärgi

President Toomas Hendrik Ilves Riigivapi ketiklassi teenetemärgi üleandmistseremoonial

Allikas: Presidendi Kantslelei

22. veebruaril andis Andrus Ansip president Toomas Hendrik Ilvesele üle Riigivapi ketiklassi teenetemärgi, mis on riigi kõrgeim autasu.

Riigikogus detsembris vastu võetud uue teenetemärkide seaduse kohaselt on Vabariigi President riigivapi ketiklassi teenetemärgi kavaler. Riigivapi ketiklassi teenetemärgi kullast kett on ainueksplaar, mida antakse edasi koos presidendi ametiga.

Teenetemärgi kett on 30 millimeetri laiune ja nelja millimeetri kõrgune eesti ornamentkaunistusega kuldkest, mis koosneb 48 kuld- ja ühest rubiinist, kolmest safiirist ja 96 teemandist. Keti küljes ripub 69-millimeetrise läbimõõduga suure riigivapi kujuline kuldripats, mille tagaküljel on reljeefsete numbritega kuupäev 24.II.1918.

Riigivapi ketiklassi teenetemärgi valmistasid riigihanke raames 624 000 krooni eest osahingud ARS Vasetööd, Miniplast Pluss ja Roman Tavast.

Riigivapi teenetemärgi kett oli enne nõukogude okupatsiooni Eesti presidendi ametitunnuseks. Kui okupatsioonivõimud 1940. aastal vangistasid president Pätsi, röövisid nad muuhulgas ka keti. 1963. aastani hoiti seda Moskvas rahandusministeeriumi väärismetallihoidlas ning anti seejärel üle Kremli Relvapalatisse, kus see asub käesoleva ajani. Seoses uue kõrgeima riikliku autasu valmistamisega saab Moskvas olevast ketist museaal.

Riigivapi põhimotiiviga teenetemärgi kavandi autor on Paul Luhtein. Riigivapi ketiklassi teenetemärgi kui kõrgeima riikliku autasu kavaleriks sai seaduse kohaselt 1938. aastal Vabariigi President.

Saksamaa Liitvabariik tunnustas Mihkel Oviiri

Mihkel Oviir koos Saksa suursaadiku Julius Bobingeriga

Saksamaa Liitvabariigi presidendi nimel andis Saksa suursaadik Julius Bobinger 28. jaanuaril 2008 härra Mihkel Oviirile üle Saksamaa Liitvabariigi Teeneteordeni Suure Teeneteristi.

Saksamaa Liitvabariik soovib selle autasuga tunnustada isikuid, kes on peale Eesti taasiseseisvumist 90ndatel aastatel kaasa aidanud õiguspoliitiliste struktuuride ülesehitamisele kui ka kahepoolsete suhete tihenemisele Eesti ja Saksamaa vahel. Suursaadik tänas härra

Oviiri tema isikliku panuse ja põhimõttekindla pühendumise eest sel pidulikul sündmusel residentsis.

Põhjapanevad õiguskultuurilised ja ühiskonnapoliitilised muudatused said Eestimaal alguse suuresti tänu härra Oviiri initsiatiivile. Tema tegevust saatis tihe koostöö Saksamaa Liitvabariigi institutsioonidega, suur tänu kuulub sealjuures Saksa Rahvusvahelisele Õiguskooostöö Fondile, Mecklenburg-Vorpommerni, Schleswig-Holsteini, Sachseni ja Brandenburgi liidumaade õigusalastele ning Saksamaa justiitsministeeriumile.

NÄITUS

24. veebruaril 2008 avati Eesti Ajaloomuuseumis, Maarjamäe lossis suurnäitus „ISEOLEMISE TAHE. 90 aastat Eesti Vabariiki“, kõige mastaapsem Eesti Vabariigi ajalugu käsitlev väljapanek.

Maarjamäe lossi teist korrust hõlmav näitus annab ülevaate Eesti ajaloost alates 1917. aastast kuni pöördeliste sündmusteni 1980. aastate lõpus ja 1990. aastate alguses. Ekspositsiooni kandavaks teemaks on vabaduse idee — seda nii riigi kui inimese tasandil. Iseolemise tahte võimalikkus ja võimatus, kestmine ja muutumine läbi 20. sajandi kuni kaasajani välja — see on aines, mis puudutab meist igapäev.

Näitus on jagatud nelja teemablokki, mis avavad iseolemise tahte erinevaid tasandeid — Võim ja valitsus, Vaimu jõud, Võitlus ja vastupanu ning Hea elu. Esimese muljena üllatab väljapaneku meeldiv, jõuline, ühtne ja omapärane kujundus. Lisaks ohtrale fotomaterjalile eksponeeritakse paljusid unikaalseid esemeid, samas on võimalik jälgida haruldasi filmikaadreid Eesti ajaloo erinevatest ajajärkudest, kiigata metsavenna punkrisse või 90ndate alguse

eesti tüüpikodu tuppa, kus kapi otsa on kerkimas välismaiste õllepurkide tornid, seintel ilutsemas värvilised plakadid. Nagu tehnika-sajandile kohane, on ka siin ajaloo tutvustamisel kasutatud interaktiivseid detaile — seega liikumine ühest plokist teise tekitab tühimuse asemel mõnusat ärevust.

Kui esimesed ruumid Eesti Vabariigi tekke- ja sünniloost on küllaltki helged, pakkudes minuealisele ajalootundides õpitu meeldetuletust ning sooja pilku vabariigiagessesse igapäevaellu, siis samm edasi tuleb kokku puutuda märksa tõsisemate teemadega — tapmised, küüditamine, sõda. Taustaks rongirataste õõvastav kolin, saab tutvuda erinevat laadi materjalidega, mille eksponeerimine on aastakümnete jooksul välistatud olnud. Stendile on saanud väljalõiked Nõukogude armee vägivaltsamisest eesti kodudes, Siberi poole suunduvatest loomavagunitest loobitud kirjakesed,

pildid süütlult tapetud meestenaistest. Aga ka imekaunis peenpistes tikitud rätt, mis tehtud küll Siberis, aga on — seda küll ei tea, kas omanikuga või omanikuta — Eestimaale tagasi jõudnud. Loodetud efekt oli käes: väljapanekul pakutuga seostusid isiklikud kogemused, mälestused, vanematelt inimestelt kuuldu. Seda oli näha ja tunda ka teiste külastajate pilkudes-olekus — kes oli tulnud, leidis selle, mida otsis.

Lõpetuseks tahaksin tsiteerida kultuuriminister Laine Jänese näituse avamisel öeldud sõnu: „Möödunud iseolemise tahte mäletamisel rajaneb tulevik. Kaitskem igavesti seda tahet — olla ise. Mõelda, rääkida ja laulda vabana vabas riigis.“

Väljapanek jääb Maarjamäe lossi üles kolmeks aastaks. Kel vähegi võimalust, soovitan külastada!

Karin Aanja

EESTI

MEENUTUSI JUUBELIÜRITUSTEST...

E nagu Eesti

Vastuvõtt Stuttgardis — 2008. aastal välismaal toimuvate juubeliürituste avaakord

Käesolev aasta on kõigi kolme Balti riigi jaoks suure tähtsusega. Mõeldub ju 90 aastat omariikluse väljakuulutamisele. Nii Eesti, Läti kui ka Leedu tähistavad seda suursündmust kodus ja ka terves maailmas. Muu maailma jaoks on Baltimaad üksikuna võetuna väga väikesed, see on ka üks põhjuseid, miks Saksamaa Baden-Württembergi Liidumaal on otsustatud seda ajaloolist pidupäeva tähistada ühiselt kõigi kolme riigiga. Sellele sündmusele pühendatult organiseerib Baden-Württembergi Liidumaa valitsus koos kolme riigi Saksamaa saatkondadega 14. jaanuarist kuni 21. juunini festivali „Essentia Baltica 2008“, milles Eestiga seondub kannab nimetust „E nagu Eesti“.

Festivali avatähtsuse oli 14. jaanuaril korraldatud vastuvõtt ja kontsert Stuttgardi Neuen Schloss'i Valges saalis. Võõrustajateks olid Baden-Württembergi Liidumaa peaminister hr Günther Oettinger ja Eesti Vabariigi majandus- ja kommunikatsiooniminister hr Juhan Parts.

Esmalt tervitas kokkutulnud hr Oettinger, eriti aga eesti ärimeeste delegatsiooni ja hr Parts, Eesti Vabariigi suursaadikut Saksamaal hr dr Clyde Kulli ning teisi diplomaatiliselt korrupte esindajaid, Baden-Württembergi aukonsuli hr senaator h.c. Aurenziti, hr von Stettenit. Oma kõnes märkis ta muuhulgas, et vastuvõtmisega Euroopa Liitu on Balti riigid tagasi oma ajaloolises ümbruses — Euroopas, kuhu nad tegelikult alati kuulunud on. Kuna vastuvõtt oli pühendatud eelkõige Eesti Vabariigile („E nagu Eesti“), leidsid positiivset äramärkimist Eesti majanduselu edusammud taasiseseisvumise aastatel. Rõhuasetus E nagu Eesti kannab sõnumit, et Eestimaa Lõuna-Saksamaal veelgi paremini tundma õpitaks. Sellele aitab kindlasti kaasa 12.–20. jaanuarini Stuttgardis toimuv rahvusvaheline turismimiss, kus Baltimaade ühisel infostendil tutvustab Eestimaa üht oma eksootilist nurka — Setomaad.

Seejärel sai sõnajärje hr Juhan Parts, kes tänas saksapoolseid võõrustajaid väga sooja vastuvõtu eest. Ta märkis, et

Eesti jaoks on head suhted Saksamaaga alati väga tähtsad olnud. Liitunud ELiga on need suhted veelgi süvenenud ja laienenud, peaaegu on nüüd kandunud regionaalsele koostööle. Läbi on viidud mitmeid koostööprojekte hariduse, kultuuri ja majanduse vallas mitmete erinevate Saksamaa liidumaadega. Juhan Parts ütles: „Tänase kontserdiga avame me Eesti sünnipäeva ürituste sarja välismaal. Me tahame pidutseda koos oma naabrite lätlaste ja leedukatega. Poole aasta jooksul toimuvatel üritustel on võimalik tutvuda eesti animafilmidega, klaasikunstiga, džässmuusikaga, teaduse edusammudega, tahame süvendada majanduskontakte Eesti ja Baden-Württembergi vahel ning palju muud“. Järgnevalt andis hr Parts lühilülevaate Eesti edelaosas asuva Setomaa ajaloost. Kuigi seto keel kuulub soome-ugri keelkonda, siis teised eestlased ei mõista ca 50 000 seto murrakut kõnelevat inimest. Tähelepanuvääriv on ka see, et vanad traditsioonid elavad setode juures ka veel tänases igapäevaelus.

Setode folklooriga said kokkutulnud järgneva kontserdi käigus aga isiklikult tutvuda. Setode 11-liikmeline ansambel „Siidi-sõsarõ“ riietatuna väga ilusatesse ja omapärastesse seto

Seto rahvarõivais naine

Foto: Meeli Bagger

rahvarõivastesse andis meeoluluga kontserdi arhailiste laulude ja tantsudega. Lugude vahepeal said kuulajad põhjaliku saksakeelse esitluse kaudu teada setode tähtsamatest elusündmustest nagu näiteks kosjad, pulmad, lapse sündimine kui ka külapeod, matused ja lein, sündmustest, mida esinejad oma laulude ja tantsude kaudu edasi andsid.

Kontserdile järgnes lossi teises tiivas asuvas Marmorsaalis vastuvõtt jookide ning suupistetega.

Meeli Bagger / Karlsruhe

Suursaadik dr Clyde Kull ja aukonsul h.c. Helmut Aurenz

Foto: Meeli Bagger

Hamburgi aukonsuli dr Lange vastuvõtt Eesti Vabariigi juubeliaastapäeva puhul

Kokkuvõttes läks kõneleja tagasi 24. veebruarisse 1918, mil Konstantin Päts kuulutas välja iseseisva Eesti Vabariigi. Vabadus kestis vaid 22 aastat, millele järgnesid koledad ja keerulised sündmused, mida me kõik ajaloo teame.

Dr Lange jätkas: „20. augustil 1991 kuulutas Eesti parlament Eesti iseseisvaks riigiks, nagu seda tegi president Konstantin Päts 24. veebruaril 1918. aastal. Kerged polnud aga esimesed aastad mitte. Probleemid olid hiigelsuured. „Vene karu“ jäi umbusklikuks ja jälgis teravalt Eesti ja teiste Balti riikide vastuvõtmist NATOsse, samuti Euroopa Liidu liikmeksamist 1. mail 2004.“

25. veebruaril 1994 külastas Lennart Meri sinset Eesti aukonsulaati. Väikesel tervituskõnelusel küsisin temalt, kes on siis Venemaal võimul ja kuidas see riik areneb? Meri naeratas, tema prillid hakkasid helkima. Sealjuures tuli mulle meelde Dumbledore, võlukooli Hogwartsi juhataja Harry Potteri romaanides, ja ta lausus: „Ma ei saa Venemaa tuleviku ette näha. See maa on suur mõistatus ühes müsteeriumis, pimedusega varjatud.“ „Vaatasin väga imestavalt Merile otsa ning ta lisas: „See oli tsitaat Winston Churchillilt külmast talvesõjast aastal 1940“. Mis

Lennart Meri aga tõesti arvas, seda kuulsime samal õhtul.

Meri hoiatas neoimperialistliku poliitika eest Venemaal. Ta nõudis väikese ja keskmise suurusega riike idapoolseid piire kaitsta ja stabiliseerida. Sellepärast on väga tähtis Eesti ja teiste riikide kaitsemine ja julgeolek lääne poollt. Kui need riigid kaitseta ja võimaliku Moskva neoimperialistliku isuhuvi alla jätta, peaks Euroopa selle eest kõrgelt hinda tasuma.

Pärast kõnet Lennart Meri lahkus. Selgete sammudega, tasaselt ust sulgudes, lahkus saalist veel üks küllaline. Seda polnud varem kunagi seal saalis ette tulnud. Lahkuja oli St. Peterburgi linnapea asetäitja, praegune Venemaa president, Vladimir Putin...

Meie loodame, et targa ja konsekventselt diplomaatiliselt osutub osavalt alles hoida hea vahekord Eesti ja Venemaa vahel. Soovin lõpuks Eestile 90. sünnipäevaks ladinakeelse lausega: vivat cressaat floruat Eesti.“

Järgnes hümn heliplaadilt. Piduliste hulgas olivad eestlased laulsid kõik kolm salmi kaasa. Mu isamaa, mu õnn ja rõõm... Soolja aplausi osaliseks saanud dr Lange sulas koos abikaasaga peoliste hulka ning algas seltskondlik osa.

Vilma Brinkmann / Hamburg

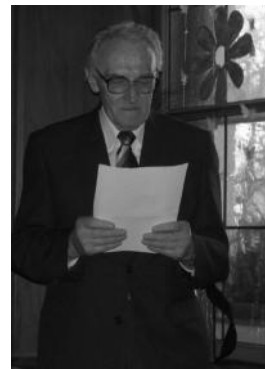
Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine Münchenis

Mõnus ja rahulik meeleolu valitses laupäeval, 23. veebruaril 2008 Müncheni kesklinnas asuvas Hofbräukelleri restoranis ühes saalis, millel uhke nimetus — Maximilianstüberl.

Müncheni Eesti Koondise esinaine Karin Ladva-Zoller eestvedamisel korraldatud järjekordne koosviibine töötas kujuneda südamlilikult soojaks. Eesti Vabariigi 90. aastapäeva kogunes tähistama külalisi nii lähemalt kui ka kaugemalt. Heidelbergist oli kohale tulnud dr Olgerd Aule kaasaga, kes jagas kõigile saabunutele lahkelt oma veebruarikuist ringkirja Baltikumist.

Eestlasi ja eestimeelseid oli kogunenud 50 ringis, istuti laudade taga, mida kaunistasid sinimustvalged lipud. Uksele oli riputatud silt, mis soovitas ülejäänud restoranikülalistajatel eestlaste üritust mitte segada. Anuükski sildi lugemine pani vähimagi võltsi paatoseta selga sirutama. Ja kui pärast lühikest tervitust veel üheskoos Eesti hünni laulsime, vaiksivad arvatavasti kõik ülejäänud Hofbräukelleri külalised, sest tegemist oli ühe äärmiselt kõlava ning tugeva ühislauluga.

Aastapäeva peokõneleja Kuno Freiberg mõjus sõbraliku ajalooõpetajana, kel oli oma kõne küll paberil ettevalmistatud, kuid pilku paberile heitmata ta otseku vestis juttu minevikust. Kuigi eestlaste minevik ulatub tuhandete aastate taha, rääkis hr Freiberg, et vabariigi aastapäeval on paslik meenutada lähiminekku ehk siis möödunud sajandi algust ja vabariigi tekkimist. Kuno Freibergi ajalooline meenus lõppes endise Eesti presidendi hr Lennart Meri sõnadega, mis olid tervituseks väliseestlastele Eesti Vabariigi 80. aastapäeva puhul: „Riigi aastapäeval me vaatame läbi mineviku tulevikku. Eestlased on kõigis maailmajagudes hoidnud oma töö ja truudusega rasketel aastakümnetel Eesti vabadust nagu elavat tuld ja aidanud niiviisi taastada meie riiki. Teie truudus iseseisvale Eestile on meid toetanud minevikus ja toetab ja julgustab ka tulevikus.“

Peokõneleja Kuno Freiberg

Foto: Karin Ladva-Zoller

Seejärel juhatas Karin Ladva-Zoller sisse aastapäevale pühendatud muusikalise osa, mille sisustasid eestlastest fagotimängija Karl Nieler, sakslasest klarnetist Johannes Thoma ning prantslasest flötist Pierre Verrept. Järgneva poole tunni jooksul sai W.A. Mozarti „Divertimento“ ja Jacques Iberty muusikat kuulades iga kohalviibinu veel kord omas rütmis ajas liikuda ning kas siis meenutada minevikku või keskenduda olevikule ning tulevikule.

Kontserdi lõppedes sõnas Karl Nieler: „Kui vahel esinesed osavalt saatjaks noa ja kahvli klõbin, siis pean ütleva, et nii tähepanelikule publikule oli äärmiselt meeldiv esineda — kohati tekkis lausa kontserdisaali tunne.“ Sellepeale hakkaski tänuulik publik juba julgelt nuge ja kahvleid kasutama ning klaase kokku lööma, sest oldi ju tulnud ka sööma-jooma. Panin tähele, et lemmikroaks osutus krõbeda kamaraga seakül. Härrad vahetasid nimekaarte, daamid näitasid sõpradele, sõbran-

nadele, tuttavatele endi laste ja lastelaste fotosid. Eriti särtsaka olemisega noored daamid rääkisid kõlavas eesti keeles juttu, üks tore vanem härra pajatas väikestele lastele oma elulust, mõni tegi ikka nalja ka ja rääkis mõõdamines toredaid anekdoote. Ühesõnaga — tundsime end eestlastena.

Elu Saksamaal ei tundnud üldsegi võõras, vaid on kui loomulik osa meie kultuurist ja saatusest. Olgu või üheks näiteks baltisakslase Clemens von Taube kohalolek, mis näitab, et eestlaste ja sakslaste ajalugu on tugevalt üksteisega seotud. Seotus ei puuduta ainult möödunud, vaid on olemas nüüd ja praegu ning loodetavasti ka tulevikus.

Eesti Vabariigi 90. aastapäeval ei heietanud eestlustest ja Eestist mitte ainult kõnepidajad. Olgu selle kinnituseks üks küsimus lauakaaslaselt: „Oleks üsna huvitav teada, millisena näevad praegused väliseestlased kodu-Eestit?“ Üritasin otse mitte vastata ning hakkasin keerutama: „Ei noh, see on ju raske, sest väliseestlaste võib mitmetesse eri gruppidesse jaotada. Need, kes Teise maailmasõja ajal või lõppedes lahkusid, need, kes taastatud vabaduse järgselt ehk siis 1990ndatel läksid, ja praegused noored, kes ajutiselt on ehk tulnud tööle või õppima...“ Mõistsin, et üritasin vastusest kõrvale põigelda, kuna ei osanud tegelikult oma tundeid sõnadesse panna.

Pikemalt järele mõeldes sain aru, et praegune Eesti ei ole enam see vana-uus või võõras-kodune Eesti. Praegu vastaksin oma lauakaaslaselt nii: „Kulla eestlane, vaata peeglis, praegune Eesti on ju sinu nägu!“

Tiina Kivikas / Erlangen

Eesti Vabariigi 90. aastapäeva tähistamine Hamburgis

Hamburgi Rahvuskoondise pühitses Nikolai kiriku koguduse saalis 2. märtsil 2008 meie kodumaa 90. juubelit. Kuna samal ajal toimus ka Soome kirikus tütarlastekoori kontsert, said pidustusest osa võtta ainult väike arv külalisi. Vaatamata sellele möödus pidu vaikes, kuid hubases meeleolus.

Pastor Hasselblatt Hannoverist pidas lühikese palve, Edda Schneider, Gina Bauer ja Valja Jõgimar kandsid ette isamaalise sisuga päevakohaseid tervitusi. Täies koosseisus ansambel „Heli Viis“ laulis Larissa Nitzkeri klaverisaatel tuntuid eesti rahvalaule. Suurimaks üllatuseks osutus meie uus „Duo La-Ma“ (Larissa + Maria). Esmakordselt nad esinesid neljakäelise klaverimänguga — uued muusikud Hamburgis!

Pidulikult sinimustvalgete lilledega kaunistatud laudade taga veedeti mõnusalut jutustades mõned tunnid. Nii võileivad — oivalised ja suure osavusuga valmistatud ja kaunistatud Maret Böhmi, Valja ja Inesi hoolikate kätte all — kui ka Maija poolt küpsetatud läti pirukad leidsid tänuulike sõjajaid. Väikesel hilinemisega jõudsid kohale suurte lillekimpudega ka Hamburgi HEA Seltsi esindajad.

Lilledega üllatas mind Hamburgi Rahvuskoondise esinaine Edda Schneider, õnnitledes mind 85. aasta juubeli puhul. Klaasid löödi kokku ja lauldi: „Ta elagu!“ Nii lõppesid kaks sünnipäeva — üks 90 aasta ja teine 85 aasta — väga pidulikult. Kasutan siinjuures võimalust tänada kaasmaalaasi üle Saksamaa mulle saadetud õnnitluste ja suure hulga lillede eest.

Palju tänu!

Vilma Brinkmann / Hamburg

Aukonsul dr Helmut Lange

Eestis toimus Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva puhul suuri pidustusi, paraade ja uhkeid vastuvõtte. Ka võõrsil elavad eestlased pühitsesid seda tähtpäeva. Alguse tegid EÜSL / Bocholti kui ka Müncheni Rahvuskoondised 23. veebruaril, järgnes 26. veebruaril vastuvõtt Hamburgis Angelo Germani Klubis — meie tähtpäeva auks kutsumas aukonsul dr Lange kokku ligi 250 külalist.

Kahes suures saalis oli signat-saginat ja jutukuminat küll ja küll, kuni dr Lange asus sinimustvalge lipuga ja Eesti vapiga ilustatud kõnepuldi.

Dr Lange tervitas kõne alguses Eesti suursaadikut dr Kulli Berliinist, kohalikku Weibschhof dr Jashket, austatud härra Doyenit ning konsulaarkorpuse kolleege ja kõiki külalisi lähedalt ja kaugel.

Vilma Brinkmann, sünd. Põldoja, nägi ilmavalgust 27. veebruaril 1923 koolijuhataja tütre Kõnnu mõisas Harjumaal. Perekont vahetas mitmeid kordi elukohta. Koolis käis Vilma Virumaal Vaivaras, kust astus hiljem Narva Kommertsgümnaasiumi, mille ta lõpetas.

Saksamaale tuli Vilma Teise maailmasõja keerises nagu kümnetuhanded kaasmaalasedki. Siin ta abiellus Gerhard Brinkmanni, neil sündisid neli tütart ja poeg.

Küsimine: Kes ei tunne Vilma Brinkmanni? Terves maailmas, kuhu sattus sõjaajal eestlasi ja kus asutati Eesti organisatsioon, on Vilma Brinkmanni nimi tuntud. Saksamaa eestlaskonnas on Vilmal erilised teened, millest ei või üle minna, sama kehtib tema vanema tütre Gina kohta.

Vilma oli Saksamaa eestlaskonna Esinduskogu liige aastast 1964–2004, EÜSLi esinaine aastatel 1992–2000. Kui hakati Saksamaal korraldama laste suvelaagreid, oli Vilma seal algusest peale kasvatajaks-lauluõpetajaks. Vilma oli Gaidide Kogu juhataja Saksamaal. Võttis osa koos tütre Ginaga Gaidide Maailmalaagristest Austraalias, Ameerikas ja Kanadas.

Vilma Brinkmann 85

Vilma Brinkmann esinemas Oldenburgis toimuval Vabariigi aastapäeva aktusel
Foto: erakogu

Hamburgi Rahvuskoondises on ta tänaseni tegev.

Kõige tuntumaks sai Vilma aga lauljannana. Oli vähe eestlaste pidusid, kust puudus Vilma laul. Ja seda mitte ainult Saksamaal. Ta esines solistina väga tihti Rootsisis, Taanis, Hollandis ja võib-olla

veelgi mõnes riigis. Münsteris Euroopa Eestlaste Laulupeol juhatas ta Noortekoori, samuti oli ta Hamburgi laulugrupi "Heli 5" liige. Palju aastaid on ta laulnud Hamburgi Ostpreußeni kooris, täitmas seal tihtipeale ka dirigendiametit. Kui mõni aasta tagasi

asutati noorema generatsiooni poolt EÜSLi Projektkoor, ei saanud Vilma jääda pealtvaatajaks/kuulajaks, vaid laulab nii seal kui ka Euroopa Eestlaste Segakooris kaasa. Tõesti — Vilma on väsimatu!

Mina kohtasin Vilmat esmakordselt ühel Dortmundis toimuval suvepeol, kus ta esines solistina. Pikkade blondide juustega rahvarõivais noor lauljanna! Sinu repertuaaris on kaks laulu, mis mulle erilisel meeldisid ja Sinu häälele oivaliselt sobisid — Jüri Mandre "Kodunõmm" ja Priit Aardna "Varsakabi". Eriti viimast Sa laulsid väga tihti ja said suure aplausi osaliseks. Paaril väiksemal ja vähemtähtsamal üritusel, nt Annabergis ja Unnas, julgusin minagi koos Sinuga duetti laulda.

Kallis Vilma, jää meile veel kauaks nii aktiivseks! Ütlevad ju laulusõnad: „Laul teeb rinna rõõmsaks...“ Nii see on. Sinu puhul on see eriti kehtiv. Tean, kui hea meelega sa laulad. Tee seda edasi, see hoiab Su hinge noore.

Soovin Sulle veel kauaks head tervist, rõõmsat meelt ja energiat!

Linda Pärtel / Düsseldorf

EÜSLi juhatus palub abi

Saksa posti andmetel on aadresse vahetanud järgmised EÜSLi liikmed:

Krista Aaviste, Hamburg
Maret Böhm, Hamburg
Kristi Brand, Langenau
Hilda Dumoulin, Diefenbach
Anne Hainsoo, Hamburg
Aksel Hallap, Kleve
Igor Ivarand, Warendorf
Karin Käis, Winterbach
Salme Klein, Eschwege
perek. Koik, Raunheim
Berit Kondas, Hamburg
Villu Laidsaar, Kleve
Ilse Lenser, Dortmund
Erika Lersch, Heidelberg
Helga Lück, Deggendorf
Birgit-Karin Masing, Stuttgart
Luise Meidla, Mönchengladbach
Pauline Metrikis, Dortmund
Meinhard Pant, Rietberg
Edda Philipp, Hattenhofen
Helis Reimann, Hamburg
Monika Reimann, Hamburg
Asta Rüütel, Mannheim
Elena Schwan, Stuttgart
Signe Tomey, Flensburg
René Tomingas, Neunkirchen
Ursula Undla, Lünen
Gert Weem, Altlußheim
Asta Weinberg, Stuttgart
Erika Zier, Stuttgart

Kes teab nende inimeste uut elukohta ja aadresse (e-maili), palume teada anda EÜSLi sekretäriale Meeli Bagger, Luisenstr. 67, 76137 Karlsruhe või ERI toimetusele (saadame andmed edasi).

Lugeja kirjutab...

Käisin peol minagi... ehk EV 90. aastapäeva tähistamine Bocholtis

Tollal kirjutati aastanumbriks 1976, oli sügav Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi aeg. Olin just äsja TRÜ esimese kursuse lõpetanud plikahtu tudeng ning kangesti reisilusti täis. Võtsimegi sõbraga ette osaliselt põidlaküüdiga, osaliselt rongidega pikema reisi Taga-Karpaatidesse. Jõudsime mingisse kolkakülla mägedes ja kui kuuldi, et oleme Eestist, kutsuti lahkesti taredesse ning keegi kohalik teatas, et nende külas elab ka üks „estonka“, eestlanna, ja et mingi me teda kindlasti külastama.

Aia najale toetudes tuli meie poole üks vana naine, ulatas terekäe ja ma ütlesin valjusti "Tere!" Ta vaatas mind pikalt, enne kui kajana teretust kordas. Rääkis, kes me oleme ja mida siin teeme. Ta vaatas mind sõnalausemata, huuled küll püüdsid sõnu vormida, aga kuulda-vale ta neid ei toonud. Hoides ikka mu kätt veel oma pihkude vahel, ütles ta korraga ukraina ja vene keele segus: „Räägi, laps räägi, eesti keeles!“ Ja mina rääkis, et rohi ta õues on imeliselt roheline ja et mäed on suurejoonelised, aga mina olen sündinud mere ääres ja seepärast armastan seda laia vett vist ikkagi enam kui neid kauneid mägesid siin... Vatrassin, kuni mul enam midagi meelde ei tulnud. Seisime seal, kaks naist, tema vana ja mina noor, tema silmis olid pisarad ja lõpuks tihkusime seal aia ääres mõlemad nutta. „Nüüd ma võin surra,“ ütles ta, mina jälle vastu, et ärgu siis kohe nii ja et ta ju näeb veel tervise juures olevat. Äkki ütles ta mulle hästi vaikselt eesti keeles: „Hea laps!“ Mida teadsin mina sel ajal koduigatsusest ja eesti keele uskumatust jõust! Elasin kodumaal ja rääkisin oma keelt argipäevaselt.

Saatusel olid aga minugagi

omad plaanid ja nüüd ma istun siin peosaalis Saksamaa linnas Bocholtis, me kirjutame aastanumbriks 2008 ning me tähistame Eesti Vabariigi 90. aastapäeva. Dekoreeritud saal — sinimust-valged lipud ja küünlad, lavaserval rippumas kuldraamis Konstantin Pätsi pilt.

Aga midagi tuleb mulle ja paljudele teistelegi saalis istujale äkki väga võõrastav ette. Kõnetooli astub EV Suursaatkonna esindaja härra Margus Särglepp ja alustab oma pidupäevakõnet saksa keeles ja sõnadega: „Mul paluti kõneleda saksa keeles!“ Tahaks hõigata: „Kuidas palun ja kes palus!“ Eestlase omapärasest viisakusest ei juhtu aga selliseid vahele hõikeid ja härra Särglepp räägib edasi, püüdlilikult tõlkides Juhan Liivi luulet, mis ju ometi kõige kaunimalt kõlab just eesti keeles — MUST LAGI ON MEIE TOAL, ON MUST JA SUITSUGA...

Lavale astuvad eesti muusikud, ja jällegi tehakse jutujätk lahti saksa keeles, vaevalt küll see väike nali, mis selles jutus peitub, sakslaseni jõuabki, sest see on rohkem ikka meile, eestlastele mõeldud...

Koor laulab, äkki oleksime pidanud ka „Põhjamaa, mu sünnimaa“ saksa keelde ümber laulma!?

Mis siis on juhtunud? Kas tõepoolest selle ühe kolmandiku saksa keelt kõnelevate külaliste tarvis peab toimuma EV 90. aastapäevale pühendatud pidulik koosolemine saksa keeles? Need külalised teadsid ju kuhu nad kutsutud olid ja arvatavasti poleks neist keegi olnud häiritud, kui igale eesti keeles peetud kõnele ja tervitusele oleks järgnenud lühike saksa keele kokkuvõte, nii on olnud see võimalik kõik need pikad aastakümned

siin Saksamaal, kus eestlased on igal aastal oma EV aastapäeva tähistanud. Mis siis seekord juhtus ja miks just niisugusel päeval? Kui lõppsoona ütles Gina Bauer meie Eesti Vabariigi esimese presidendi poole pöördus ja nentis, et too võib meiega rahule jääda, siis arvan, et härra president Päts oleks tahtnud hoopis sõrmega viibutada!

Kuidagi kahju oli neist kenadest eakatest prouadest ja härradest, kes olid kokku tulnud sellele peole. Nad pole enam enamuses sellistel kokkusaamistel, aga just nemad on olnud see jõud, mis laseb meil, kahe-, kolme-, nelja-, viie- ja kuuekümnestel siin maal ikka veel EESTI KEELT KÕNELDA! MIKS EI TEE ME SEDA SIIS EV 90. AASTAPÄEVAL!?

Nüüd tagasi selle vanamemme juurde selles kauges Karpaatia külas. Nüüdseks on ta ammu manalateele läinud ja minagi pole enam mingi plikahtu tudeng, aga meid sidus ja jääb alatiseks siduma austus oma keele ja oma juurte vastu. On paganama hea teada, kes sa oled ja kuhu sa kuulud!

Ja kena oli lugeda meie praeguse president Toomas Hendrik Ilvese pidupäevakõnest järgmisel päeval: „Milline õnn on teada, et seesama keel, milles Sa laulukaare all koos kümnete tuhandetega kunagi nutsid, ikka vaid lootes, laulsid „Mu isamaa on minu arm“, et see on seesama keel, millega sa Euroopas ka oma tööasju võid ajada, uhkelt ja enesestmõistetavalt...“

Miks siis mitte ka selles keeles Saksamaal eestlaste pidupäeval kõnelda...

Merike Miländer / Köln

EÜSLi korralised valimised aastal 2008

Palume kandidaate, kes tunnevad kutsumust kuuluda ja soovi end valida lasta EÜSLi Esinduskogusse, esitada kirjalik avaldus **kuni 30. aprillini 2008** (postitempli kuupäev) EÜSLi esimehele: Richo Zieminski, Sperberstr.9, 46399 Bocholt.

Kandidaat peab valimiste toimimise ajaks olema saanud vähemalt 18-aastaseks ja olnud vähemalt 12 kuud EÜSLi liige. Taotluses peavad olema ära toodud ees- ja perekonnanimi (sünnijärgne nimi), sünniaeg ja -koht, perekonnaseis, elukutse ning postiaadress. Lisada võib eluloo lühikokkuvõte vabas vormis (maks. 500 tähemärki) ning foto suurusega 35X45 mm (saksa passipildi formaat).

Maikuu ERI väljaandes tutvustame kandidaate.

Valimiste toimimise aeg: arvestades Saksamaal kehtivaid erinevaid koolivaheaegasid, saadetakse valimised laiali juba juuli alul, valimised peavad tagasi saadetud olema **hiljemalt 31. augustil 2008** (postitempli kuupäev).

Valmiskomisjoni moodustavad EÜSLi auliikmed Linda Pärtel, Arno Kiitsak ja Johannes Küngas, kes nõustuvad vastutama valimiste läbiviimise eest.

Septembrikuu ERI avaldame valimiste tulemusel.

EÜSLi juhatusel nimel
Maie Kisis-Vainumäe

55+ Senioride puhkepäevad 25.–30. mail 2008 Annabergis

On jällegi kätte saabumas aeg ette valmistada järgmiseks kohtumiseks **55+!**

EÜSLi nimel kutsun senioreid 55+ kokku, et üheskoos veeta toredaid päevi mõnuses õhkkonnas sõprade ringis ilusas Annabergis.

Ka sel aastal kuulame mitmekülgseid referente, vaatame filme, laulame koos, spordime, läheme ekskursioonile ja lõpetame koosviibimise piduliku õhtusöögiga. Kuid aega jätkub ka isetegevuseks, vestlemiseks jne.

Kutsed saadetakse laiali järgmise kuu alul.

Juhul, kui keegi kogemata kahe silma vahele jääb, palun teatage:

Maie Kisis-Vainumäe
tel 0221/834703
Maie.Kisis@t-online.de

Euroopa Eestlaste Koori kolmas suur laululaager Annabergis / Bonnias Saksamaal 25.–27. jaanuaril 2008. aastal

Paistab, et Euroopa Eestlaste Koori (EEK) menu ja populaarsus aina tõuseb! Seekord oli laululaagrisse kokku tulnud 63 lauljat Saksamaalt, Inglismaalt, Hollandist, Soomest, Belgiast, Šveitsist ja Luksemburgist ning kaks dirigenti Eestist, meie kõigile armsaks ja südame- lähedaseks saanud Kalev Lindal ja Lauri Breede. Iga kord on laulu- laagris näha uusi nägusid ja on tore, et lauluhuvilised üle Euroopa tunnevad huvi meiega liitumisest. Kokku koos pereliikmetega ja tuttavatega oli laagris 87 inimest.

Reede õhtul pärast õhtusööki hakati kohe tööle harjutuste ja hääle lahti laulmisega. Peale seda jäi aega, et tuttavate ja sõpradega üle Euroopa vestelda, laulda ning mõtteid vahetada.

Laupäeva hommikul läks juba varakult tõeliseks tööks lahti. Kuna kooriliikmeid oli seekord nii palju, siis vaevalt mahtusime saali, kus kooriproovid toimusid! Pärast kehalist virgutust ja hääleharjutusi hakati kohe õppima laule 2009. aasta laulupeoks Eestis. Nendest

kõige keerulisem laul on Anti Marguste loodud „See on Eesti”, mille tekstiks on kihelkondade ja valdade nimed üle Eesti. Seda laulu peab koor suvel või sügisel salvestama, et konkureerida laulu- peo osalejaks.

Intensiivne tööpäev lõppes alles 19.30. Pärast seda harjutasid veel Saksamaa koori liikmed vabariigi aastapäeva aktuseks Bocholtis. Alles kell 22.00 oli aega, et pidada koosolekut, kus arutati koori tuleviku üle.

Järgmine EEK laululaager toimub Eestis Aegviidus 3.–7. augustil ja laagri lõpukontsert toimub Mäetagusel. Kooriliikmeid on kutsutud ka Kanadasse esinema 28. juunil 2008. Kuid koori peaesmärgiks jääb praegu ikkagi XXV Üldlaulupeost osavõtt ja esinemine ESTO 2009 üritustel Münsteris, Saksamaal.

Alles laupäeva hilisõhtul sai alata õige seltskondlik osa! Kooriliikmetel oli jäänud küllalt energiat, et edasi laulda ja ka veel eesti rahvatantsu lüüa! Erilise suure menu

sai noor 16-aastane Alexander Edwards Inglismaalt, kes saatis klaveril ja viiulil rahvatantse ning laulis omapärasel moel Frank Sinatra kuulsaks tehtud laulu „My Way!” Viimased pidulised läksid alles varahommikul magama!

Pühapäeval, 28. jaanuaril toimus laagri lõpukontsert koos varase Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisega. Kõnelejaks oli seekord kutsutud Inglismaa Eestlaste Ühingu esimees hr Toomas Ojasoo. Koor esines üheksa lauluga, millest enamik oli värskest õpitud asja- toimunud laululaagris. Oli meeldiv näha suuremat publikut meid kuulamas. Ühine lõunasöök pärast kontserti toimus sõbralikus ja lahedas meeleolus.

On raske sõnadesse panna, milliseks elamuseks on sellise kooriga koos tegutsemine. Kuigi oleme üle Euroopa laiali, püsib meie hulgas ühtekuuluvuse tunne ja tahe eesti meelt, keelt ja laulu säilitada.

Suured tänud kuuluvad jälle Mare Rahkemale, meie armsale koorivanemale, kes nii väsimatult töötab koori heaks. Koori dirigentide kohta aga tahan öelda, et neist peetakse väga lugu nende vaimuka ja põhjaliku õpetamise ning ka kannatlikkuse eest!

Kui leidub veel lauljaid, kes soovivad EEKga ühineda, siis olete kõik teretulnud! Täiendavat infot saab Mare Rohkemalt aadressil mare@eestikoor.eu.

Ootame juba põnevusega suvist laululaagrit Aegviidus!

Kohtumiseni Eestis!

Reet Järvik

Inglismaa Eestlaste Ühingu sekretär ja Euroopa Eestlaste Koori liige

Muljed praost Toomas Põllu sünnipäevast

Praost Toomas Põld tähistas 17. veebruaril 2008 oma 88. sünnipäeva Bielefeldi Jakobuse kiriku koguduse saalis, olnud ise selle kiriku hingekarjane. Lisaks Põllu perekonnale, sugulastele ja sõpradele olid veel kutsutud Bielefeldi eestlased, Arno Kiitsak Waldbrölist ja allakirjutatu Düsseldorfist. Öieti oli see toetel- sünnipäev, sest koos isaga tähistas ka tütar Silvia Põld-Kraemeril nädal varem toimunud hällipäeva.

Praost Põld tervitas külalisi ja mängis klaveril koraale kahe viiuli (tütrepöeg Kilian ja Arno Kiitsak) ja rahva laulu saatel. Sünnipäevakõne pidas proua Põllu tädi pöeg hr Eckehard Niemöller. Eestikeelse tervituse andis üle kõikide kohalviibivate eestlaste nimel allakirjutatu. Lauldi koos „Ta elagu...” Väga liigutav oli tütre Silvia vanema poja Gerioni eestikeelse tervituse vanaisale. Põldude kodune keel on saksa keel. Väga põnev oli kuulata Gerioni juttu, kuidas ta Tartus Treffneri gümnaasiumis kolm ja pool kuud eesti keele kursusel käis, kuidas see algas ja kuidas lõppes. Ütles, et alguses ei osanud kumbki pool õiget seisukohta võtta. Aga kui ta ütles, et Toomas Põld on ta vanaisa, olid kohe kõik tema sõbrad. Viimasel päeval kingiti talle T-särk, mille seljale olid kirjutatud 37 õpilase nimes ja rinna peal: Meie ootame sind.

Põllu juristist poeg näitas Eestis tehtud filmi Põllu perekonnast. Praosti isal, professor Peeter Põllul, oli 11 last. Üks suri päris väiksesena, kahel ei õnnestunud sõja ajal põgeneda, vaid nad jäid Eestisse, ema pääses koos teiste lastega läände. Alles aastal 1956 õnnestus Põllul saada tutvuse kaudu kontakt mahajäänutega. Seda perekonnakroonikat oli küll huvitav vaadata. Imestamapanev on praosti mälu: ta oskas iga ülesvõtte kohta täpselt informatsiooni anda. Teadis täpselt, kus ja millal iga foto tehtud oli. Ühel pildil oli ta ise veel päris pisike poisike. Proua Põllul on siiani meeles lugu

praosti erruminekust. Kõigi teiste tänu ja tunnustuse hulgas oli üks lasteaia- grupp hüüdnud eesti keeles: „Härra Põld, meie armatame Teid!”

Järgnevalt lauldi Põllu klaveri ja Arno viiuli saatel veel mõned isamaa- lised laulud. Öhtupoolik möödus kiirelt kohvilauas kooke ja pirukaid maitstes ja väga lahkes ja armsas seltskonnas vesteldes.

Suur tänu ääretult armsale ja sõbralikule proua Margaretele ja nende sama sõbralikkudele lastele! Hea oli näha, et praost raskest operatsioonist nii hästi kosunud on, tänu tema arstile, nagu ta ütles, kes tänutundest oli ka sünnipäevale kutsunud, eelkõige aga tema armsale abikaasale, kes ennast- salgavalt iga päev tema voodi kõrval istus.

Meie kõikide head soovid saavad Teid!

Linda Pärtel / Düsseldorf

Gerioni kõne vanaisa Toomas Põllule:

88 ei ole lihtsalt „Schnapszahl”, vaid on ka aastates mõõdetuna väga pikk aeg. Mul on olnud õnne osale sellest ajast kaasa elada. See aeg oli ja on alati eriline aeg. See aeg on oluliselt kaasa aidanud minu kujunemisele ja ma ei kahetse ühtegi sekundit. Nagu näiteks 1994. aastal, mil mind Beckhofis ristiti. Ristimine on nagunii oluline ja eriti veel siis, kui sind ristib sinu oma vanaisa.

Veidi hiljem õppisin ma selgeks eestikeelsed numbrid ühest kümneni. 2005. aastal olime esimest korda koos Eestis. Seda ei unusta ma niipea. Eesti keel kõlas minu jaoks tollal nagu hiina keel, nüüd oskan ma seda ise rääkida. Ka seda ei oskaks ma ilma vanaisa abita. Veel mõned kuud tagasi olin ma Eestis ja sõidan sinna peagi jälle. Paljude muude meeldejäätavate asjade hulgas on ka inimeste aukartilikud näod, kui räägiti Toomas Põllust.

Me lihtsalt ei saa sind unustada!

Laulusild Hamburgi ja Tallinna tütarlaste- kooride vahel

Reet Lend ja laulutüdrukud viimast korda veel tühjas kirikus harjutamas

Hea ja hästi lauldud muusika ei vaja tegelikult eraldi sisse- juhutust või selgitust. Ta selgitab end ise, südame te kaudu, sõnadest sõltumatult. Nii ka 2. märtsil Hamburgis Soome Meremeeste Kirikus toimunud kontserdil, mis toimus Kadrioru Saksa Gümnaasiumi ning Hamburgi Tütarlastekoori (Staatliche Musikschule Hamburg) ühisprojektina.

„Meri siin seisma jäi, keegi peatas ta...“ René Eespere „Arkamise aeg“ lõi toimumispaigale sobiva harda ja pühajaku meeleolu. Ning kinnitas publikule, et siinmail traditsiooniliselt perepäev pühapäev ei oldud asjatult „ohverdatud“, vaid töötav tulla lummas.

Kvaliteetne alguslaul tegi kahele järgnenud kõnelejal tervitussõnade edastamise ja eesti laulutraditsiooni ülistamise seda hõlpsamaks ning ka

Eestit mittetundvale kuulajale aru- saadavaks.

Esimesena valgustas Eesti au- konsul Hamburgis dr Ulf Lange meie pikka laulutraditsiooni ning laulmise märkimisväärset (ja maail- mas ainulaadset) rolli iseseisvumise saavutamisel. Ning lõpetas lõbusa looga sellest, kuidas Hamburgis üks iiri ohvitser eestlasest kolleegile kahe rahva sarnasust selgitas: niipea, kui koos on kolm inimest, võtvat nii eestlased kui iirlased kohe laulu üles. Mille peale eestlane lisanud: „Jah, aga eestlased teevad sellest koori.“

HEA Seltsi esinainsena rääkis allakirjutatu lühidalt Saksamaal elavatest eestlastest, nende püüetest keelt ja meelt hoida ning põhjendas, miks me siis ikkagi laulame. Tore on täheldada, kui normaalseks on muutunud eesti ja saksa sidemed, kui noored omavahel kohtudes ei

tunneta enam mingeid kultuurilisi või muid barjääre ning nad — puht välimiselt või käitumiselt — ka vaeu eristatavad on. Eesti on tõepoolest muutunud taas Euroopa lahutamatuks ning iseenesest- mõistetavaks osaks. Möödas on aeg, kus pidime taluma kõikvõimalikke ja võimatuid küsimusi Eesti kohta.

Järgnenud kontserdi raames esi- tas Hamburgi tütarlaste koor Gesa Werhahn'i käe all viis pala, ulatudes repertuaaris geograafiliselt Ida- Euroopast Saksamaa kaudu Põhja- Euroopasse ja Eestisse (Naissoo: „Metsa telegramm.“)

Tallinnast saabunud Kadrioru Saksa Gümnaasiumi tütarlaste koor pakkus lausa täispikkuses kontserdi. Dirigent Reet Lend oli koostanud mitmekesise programmi, lauldi klassikalist, kiriklikku ja moodsat koorimuusikat ning rahvaviiside töötuseid. Neiud näitasid oma

oskuslikkuse laia spektrit, prog- rammi rikastasid solist ning viiul- daja. Kavas olid näiteks: Ernesaks („Mu isamaa on minu arm“), Rips („Kyrie“), Mendelssohn Barholdy („Hebe deine Augen auf“), Mägi („Palve“) jt.

Huvitav oli täheldada kooride ning muusikalise hariduse erinevat tõlgendust. Eesti koorides, ka „tavalistes“ (st mitteprofessionaal- setes) koolikoorides, lähenetakse väljakutsele lausa auahnel, dirigen- töötav proovideväliselt ka väikegruppides või individuaalselt, et koori tämbrit ühtlustada, üksiku- te lauljate häält veelgi rohkem „lahti saada“ ning taset seega võimalikult optimeerida. Saksa koorides on keskstes pigem vaba aja meeldiv sisustamine ning liht- salt rõõm laulust, valides kerge- mini õpitavaid ja asjatundmatule publikule kergemini kuulatavaid meeleolukaid palasid. Eeltoodu ei ole ühe või teise süsteemi kiitmine, lihtsalt tähelepanek.

Publik, kelle mahutamiseks oli kirikut vaja suurendada ning lükkanduksed avada, ohkas kontserdi lõppedes öndsalt ja õnnelikult. Kõige enam häälestas asjaolu, et ka kõige nooremad kuulajad (2-aastane Rebekka Meyer ja 3-aas- tane Freja Mahanssur, mõlemad Hamburgi Eesti Koolist) lõpuni vapralt vastu pidasid. Lauljad ja kuulajad segunesid ühiselt kohvi- kooki juues-süües ning lõpetuseks olid kõik kutsutud laevareisile Hamburgi sadamasse, mille sponso- reeris Hamburgi Riikliku Muusika- kooli Toetusfond.

Liilika M. Allev
EÜSLi HEA Selts

Kukkel viib keele alla!
Foto: Bernd Meyer

Hõissa, Hamburgis olid vastlad!

1. märts 2008 oli Hamburgi Eesti Koolis tavapärasest veidi erinev ning veelgi lõbusam: kui esimene pool möödus tradit- siooniliselt gruppides vanusele vastavat koolitööd tehes, siis teisel poolel kohtusid kõik lapsed, vanemad ja kasvatajad ühisel ruumis, et tähistada samaaegselt nii eesti vastlapäeva kui ka saksa Fasching'ut, loomulikult kostümeeritult ning päevale vastavalt kuklite ja muu maitsevaga. Koolialiste rühma õpetaja Ülle korraldas ja beebi- rühma juhendaja Liilika saatis vanal hää „kortsul“ ringmänge.

Kuigi meil taoliseid pidusid eriti tihti koolitöö kõrvalt ei ole, on vahva täheldada, kui hästi on lapsed kõik ringmängud selgeks saanud ning lausa anuvad nende järele. Eks me ole selle üle veidi uhked ka...

Liilika M. Allev

Hamburgi Eesti Kooli õpetaja
liilika@eesti.ee

ESTO 2009 uudised

ESTO 2009 uudised

ESTO 2009 uudised

ESTO koostööpartner Hamburgist — Mare Baltikum Reisen

Reisibüroo Mare Baltikum Reisen võtab ESTO 2009 orgkomitee ülesandel enda kanda ööbimisvõimaluste organiseerimise ning reserveerimise ESTO raames ning huvi korral ka tsarterlendude korraldamise Eestisse üldlaulupeole.

Firma juht Andres Vainumäe ütleb, et ettevalmistustööd käivad hetkel täie hooga.

- Alates aprilli algusest 2008 on võimalik ESTO kodulehekülje kaudu reserveerida ööbimiskohti Münsteris ajavahemikuks 25.06.–01.07.2009.
- Ettevalmistatud on ka tsarterlend 01.07.09 lennujaamast Münster / Osnabrück – Tallinn. Sellele lennule saab *online*-tellimusi teha alates selle aasta augustikuu lõpust.
- Lisaks sellele on peatselt võimalik ka broneerida ööbimisi Tallinnas 01.07.–07.07.09 toimuva laulupeo ajaks.
- Juba praegu võtame igasuguseid soovide ja tellimusi vastu, saatke palun need meile e-posti teel: esto@mare-baltikum-reisen.de. Vastame teile meeleldi!

Kohtumiseni Münsteris!

Väliseesti kirjanduse keskus Tallinna Ülikooli raamatukogus

2008. aasta veebruarist tegutseb Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse sektori asemel väliseesti kirjanduse keskus.

Väliseesti kirjandust on keskusesse süstemaatiliselt kogutud juba paarkümmend aastat. Unikaalne kogu sai alguse 1974. aastal, mil tollase Eesti NSV Teaduste Akadeemia Raamatukogu juurde moodustati erihoiu osakond, kuhu koguti sel ajal kõiki koduleestlastele keelatud raamatuid, sealhulgas ka väliseestlaste kirjutatud ja väljaantud.

See „keelatud“ ja avalikkusele suletud kogu tehti 1988. aasta lõpust alates kõigile kättesaadavaks, samal ajal hakkas Eestisse saabuma ka suuri raamatuannetusi väliseestlastelt. Tuntud väliseesti kirjanute raamatuid saadeti suurel hulgal ja neid jagus kõigile raamatukogudele, kus selle kirjanduse vastu huvi tunti. Meie eesmärk on olnud võimalikult täieliku väliseesti kirjanduse kogu komplekteerimine, oleme huvi tundnud ka väikese trükisarvuga rariteetsete väljaannete, samuti pisitrükiste, organisatsioonide infoteaduste, teadustööde sepaariteid jm trükiste vastu, mida mõnikord ei peeta kuigi tähtsaks. Raamatukogus puuduvad raamatute, ajakirjade ja ajalehtede nimekirju on avaldatud väliseesti ajalehtedes, millele on elavalt reageeritud ja saadatud unikaalseid väikestruktureid, sealhulgas näiteks põgenikelaagrites väikestes tiraažides ilmunud väljaandeid. Nüüdseks on TLÜ Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskus kujunenud kõige täielikumaks väliseesti kirjanduse koguks Eestis, sisaldades 31,5 köidet, sealhulgas 5200 nimetust välismaal eestlaste poolt väljaantud raamatut ja üle 500 nimetuse perioodikat. Puudu on ikka veel teadustööde sepaariteid ja pisitrükiseid, mis kajastavad väliseesti organisatsioonide tegevust jm. Meie kogude täiendamisele on kaasa aidanud terve rida väliseestlasti, kes oma külaskäikudel kodumaale ei pea paljuski meile trükiseid ise kohale toimetada või saata neid posti teel. Neile kõigile siiras tänu!

Suurim hulk kirjandust on raamatukogule viimastel aastatel saanud Austraaliast. Oma dubletteksemplare on loovutanud Eesti Arhiiv Austraalias, samuti Sydney Eesti Seltsi raamatukogu. Nendest kogudest on TLÜ Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskus saanud huvitavat lisa. Raamatusaadetisest on saanud oma kogudele täiendust ka teised Eesti raamatukogud.

Aja jooksl on meil välja kujunenud oma lugejaskond — teatmeteoste, eriti biograafiliste leksikonide koostajad, muuseumide ja teiste raamatukogude, samuti kirjanute töötajad, ajaloolased, kirjandusteadlased ja üliõpilased, kes oma töös vajavad sageli keskuse

töötajate abi selles unikaalses kogus ja selle sisu avamiseks loodud andmebaasides orienteerumiseks. Aastakümnetega kujunenud rikkalik väliseesti raamatute ja perioodika kogu andis traditsiooniliste kaartkartoteekide kõrval suurepärase võimaluse ka mitmete arvuti- andmebaaside loomiseks. Alates 2004. aastast on koostatud väliseestlaste isikuloolist andmebaasi **VEPER** (<http://www.tlulib.ee/isik/>), mis on kasutajatele ka veebis kättesaadav. Praeguseks on andmebaasi sisestatud üle 1000 isiku eluloolised andmed. Andmebaasi koostatakse peamiselt väliseesti trükistes ilmunud teabe põhjal, kasutatud on teatmeteoseid, juubeliartikleid, intervjuusid, nekrolooge jm. Andmebaas sisaldab isikute sünni- ja surmadaatumeid, elukohti, haridus- ja teenistuskäiku, tunnustusi, publikatsioone. Sageli on isikud ise oma või sugulaste-tuttavate eluloolisi andmeid täiendanud.

Baasi sirvimine annab huvitavat teavet kaasmaalastest, kelle elu ja karjäär kulges kodumaalt eemal. Nende hulgas on arvukalt kultuuri-tegelasi, insenere, arste, õpetajaid, arhitekte ja paljude teiste erialade esindajaid. Pagulasnoored on õppinud Geislingeni ja Augsburgi, samuti Stockholmi ja Sigtuna eesti gümnaasiumides, kõrgharidus on kõige sagedamini omandatud Stockholmi Ülikoolis ja Stockholmi Tehnikaülikoolis. Pikk on USA, Kanada ja Austraalia ülikoolide rida, kus eestlased on õppinud. Andmebaasi koostamine jätkub, sest suurem osa tuntud väliseestlaste andmeid on veel andmebaasi sisestamata.

Teine andmebaas — **VEART** (<http://www.tlulib.ee/veart/>) on abiks väliseesti perioodikas ilmunud artiklite leidmisel. Alates 2003. aastast sisestatakse jooksvalt väljaannete Eesti Päevaleht, Eesti Elu, Vaba Eesti Sõna, Meie Kodu, Eesti Hää, Eesti Rada, Võitleja, Peterburi Teataja, Lätimaa Eestlane, Krimmi Eestlased, Rahvuslik Kontakt artiklid, kuni ilmumise lõpetamiseni ka Vaba Eestlane, Meie Elu ja Teataja artiklid, mis kajastavad vastavates riikides eesti ühiskonnas toimunud sündmusi. Bibliografeerimata jäävad Eesti ajakirjandusest üle kantud Eesti elu kajastavad artiklid. Selles andmebaasis on praeguseks üle 8000 artikli kirje.

Aastatel 1990–2002 bibliografeeriti raamatukogus väliseesti perioodikaväljaannete ja kogumike sisu tagasihaaravalt (näiteks Rootsisis ilmunud Eesti Päevaleht 1959–1971), need andmed on aga arvutiandmebaasidesse kandmata ja kättesaadavad ainult kaartkartoteekides.

Väikseim andmebaasidest on **VEILU** (<http://www.tlulib.ee/veil/>), mis sisaldab väliseesti autorite võõrkeeltesse tõlgitud ja võõrkeeltes kirjutatud ilukirjanduslike teoseid. Selles baasis on kirjed ligi 500 võõrkeelse teose kohta. Huvitavat infot sisaldub siingi võõrkeeltes on kõige arvukamalt ilmunud Ain Kalmuse, August Gailiti, Mare Kandre, Arved Viirlaiu, Enel Melbergi, Valev Uibopuu, Voldemar Veedami loomingut. Selgub ka, et üheks viljakamaks autoriks on viimastel aastatel olnud Kanadas elav Molly Liholm (Malle Vällik), kelle raamatuid on inglise keelest tõlgitud paljudesse keeltesse.

2005. aastal ilmus ajakirja Eesti Kirik koondisakord 1950–2000, mis on kättesaadav ka andmebaasina **KIRIK** (<http://www.tlulib.ee/kirik/>) sisaldades 5655 kirjet.

Kõik nimetatud andmebaasid on kättesaadavad ka Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu koduleheküljelt <http://www.tlulib.ee/originaalandmebaasid> ja võimaldavad infot otsida autorite ja märksõnade järgi.

Neli väliseesti ajalehte — Väliseesti (Rootsi), Eesti Post (Saksamaa), Teataja/Eesti Teataja (Rootsi) ja Stockholms-Tidningen Eestlastele on digiteeritud kujul kättesaadavad ka veebis (<http://dea.nlib.se>). Digiteerimisel on Võitleja (Kanada), Meie Kodu (Austraalia), Eesti Päevaleht (Rootsi) ja Vaba Eestlane (Kanada).

Kogud ja andmebaasid on aluseks uurimistööle, mille põhjal kirjutatakse artikleid, koostatakse bibliograafiaväljaandeid, esinetakse ettekannetega nii kodumaistel kui rahvusvahelistel konverentsidel ja seminaridel.

Töö edukale sujumisele on kaasa aidanud 2007. aasta rahaeraldus Haridus- ja Teadusministeeriumi rahvuskaaslaste programmist, mille tõttu oli võimalik kasutada lepingulist lisatööjõudu andmebaaside koostamisel ja ajalehtede digiteerimisel, samuti muretseda uusi arvuteid.

Kõigile küsimustele ja päringutele, mis puudutavad TLÜ Akadeemilise Raamatukogu väliseesti kirjanduse keskuse tööd, on võimalik vastuseid saada aadressil:

15042 Tallinn, Rävåla pst 10,
e-postiga valiseesti@tlulib.ee
või tel +372 6659437.

Väliseesti kirjanduse keskus

töötavad:

Anne Valmas (juhataja-teadur Anne.Valmas@tlulib.ee),

Aita Kraut (peabibliograaf Aita.Kraut@tlulib.ee),

Eve Siirman (vanembibliograaf Eve.Siirman@tlulib.ee),

Kristina Rāni (vanembibliograaf Kristina.Rani@tlulib.ee),

Juta Laasma (vanemraamatukoguhoidja Juta.Laasma@tlulib.ee).

Anne Valmas

Väliseesti kirjanduse keskuse juhataja-teadur

Arhiivinduslik infopäev Hamburgis 19. jaanuaril 2008

19. jaanuaril 2008 toimus Saksamaal, Hamburgis väliseesti arhiivide töörühma ja EÜSLi Hamburgi Eestlaste Akadeemilise Seltsi korraldusel arhiivinduslik infopäev. Sarnaseid infopäevi, kus tutvustatakse väliseesti arhiivide töörühma tegemisi ja koolitatakse osalejaid arhiivialastes küsimustes, on varem korraldatud Stockholmis (19. märtsil 2006) ja Peterburis (17. märtsil 2007). Seekord viibiti HEA Seltsi kutsel 18.–21. jaanuaril 2008 Hamburgis.

Infopäev toimus Hamburgi Soome Meremeeste Kiriku ruumides. Väliseesti arhiivide töörühma liikmed esinesid arhiivindusalaste ettekannetega ning vastasid osalejate küsimustele. Pärast vastastikust tutvumist rääkis Piret Noorhani teemal „Väliseesti kultuuripärandi hoidmine: kogemused ja tuleviku-plaanid“. Kuulajatele tutvustati väliseesti arhiivide töörühma ideed ja seni tehtut, väliseesti kogukondades tegutsevaid arhiive ja nende töökogemusi, Rahvuskaaslaste programmi ning töörühma tulevikuplaane. Tiiu Kravtsevi ettekandes „Ühingu arhiivi loomine ja pidamine: dokumendi- ja arhiivihalduse nõuandeid“ anti nõu arhiivi loomiseks, räägiti olulise-matest dokumendiliikidest ühingu arhiivides, arhiivide ülesehitusest, korramisest, säilitamisest jm. Selle ettekandega haakus Merike Kiipuse poolt käsitletud teema „Pabermaterjalide säilitamisest arhiiviraamatukogu vaatevinklist“. M. Kiipus tegi põhjaliku sissevaate raamatukogude korraldusprintsipidesse ja peatus hoiutingimustele esitatavatel nõuetel ja säilitustegevusel. Kuulajate tagasisidest selgus, et eestlaste arhiividega tegelemisel on peamiseks probleemideks raha, aja ja ruumide nappus. Samas tõdeti, et huvi oma kogukonna kultuuripärandi kogumise ja säilitamise vastu on olemas. Vajatakse informatsiooni, kuidas tekkivaid arhiive korraldada ning säilitada, nõuandeid oma ala spetsialistidelt.

Soome Meremeeste Kiriku ruumidest suunduti kesklinna asuvasse Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuse Hamburgi esindusse. Teekond kirikust EASi ruumidesse kujunes tänu Liilika M. Allevi sõnavale ja asjatundlikule giiditeastele kosutavaks ja arendavaks hingetõmbepausiks enne viimast ettekannet. EASi mugavat internetiühendust kasutades rääkis Birgit Kibal teemal „Riigiarhiivi andmebaasid ajaloolisest teenistusest (oma supupuul uurimine)“, tutvustades põhjalikult Rahvusarhiivi veebiprojekti „Saaga“, mis on suureks abiks neile, kes soovivad oma supupuud uurida.

20. jaanuaril käidi Bad Oldesloes külas Kaja Telschow'il, Tallinna Linnaarhiivi emisel töötajal, kes nüüd õpetab Hamburgi Ülikoolis. K. Telschow andis ülevaate Berliinis asuvast EÜSLi arhiivist, mille korraldamisega ta on tegele-nud. Arutleti Saksamaa eestlaste kultuuripärandi säilitamisega seonduvate küsimuste üle laiemalt. Leiti, et oluline on saada täpsem

ülevaade arhiiviväärtuslikest kogudest.

Pärast seda, kui töörühm oli asunud kodutele, siirdus selle juht Piret Noorhani edasi Aachenisse ja Kölni. Aachenis arutati Sulo Rosenthali, Mare Rahkema ja Merike Miländeriga EÜSLi juubelil- albumi koostamise ja kirjastamise üle. Palju ettevalmistavat tööd on tehtud, nüüd oleks tarvis see tulemusliku lõpuni viia. Eesti kolleegid on nõus omalt poolt kaasa aitama, et väljaanne võiks ilmuda ESTO 2009 ajaks.

Seejärel kohtus P. Noorhani Kölni Eesti Rahvuskoondise esinaise Mare Rahkema ja liikme Triinu Englandiga, et anda nõu KERKi arhiivi korramiseks. KERK sai 2007. aastal Rahvuskaaslaste programmil arhiivi kordaseadmiseks toetust, mida on kasutatud väga sihipäraselt. Sellisena võiks KERKi projekt olla eeskujuks ja innustuseks teistelegi väliseesti organisatsioonidele. Samuti peeti aru Saksamaa eestlaste kultuuripärandit koon-dama hakkava kodulehe loomise üle.

Külaskäik Saksamaale oli oluline ja kasulik mitmes mõttes. Võõrustajad said kuulda sellest, mida on väliseesti kultuuripärandi säilimiseks tehtud teistes Eesti kogukondades ja kodu-Eestis. Töörühma liikmete poolt jagatud nõuanded peasisid Saksamaa eestlastel aitama teadlikumalt ja tõhusamini tegeleda arhiivide kordaseadmise. Sõlmitud kontaktid annavad võimaluse arhiivitöös tekkivate küsimuste korral Eestist nõu ja abi leida. Oli meeldiv kogeda, et nooremal generatsioonil, nn uutel väliseestlastel, on nii huvi kui vastutus-tunnet. See võiks olla üheks garantiiks Saksamaa eestlaste kultuuripärandi olulise osa säilitamisele ja seeläbi ka eestluse püsimisele. Väliseesti arhiivide töörühma liikmetele andis külaskäik olulisi lisateadmisi Saksamaa eestlaste arhiivikogude kohta. Jääd vaid üle loota, et koos tehtud plaanid teostuvad. Selleks soovib väliseesti töörühm oma partneritele Saksamaal jõudu ja pikka meelt.

Väliseesti töörühm on väga tänulik Mare Rahkemale, Riina Leminskyale, Liilika M. Allevile ja kõigile teistele, kes kohtumiste õnnestumisele kaasa aitasid. Samuti tänane Rahvuskaaslaste programmi, mis üritust rahaliselt toetas.

**Karin Kiisk
Piret Noorhani**

Pilk ette

- **13.04.08 Hamburgi Eesti Rahvuskondis**
Jumalateenistus algusega kell 15.00
Koht: Nicolai kiriku koguduse maja, Abteistr. 38, (U 1: Klosterstern)
- **25.05.–30.05. — Annaberg EÜSL korraldab: 55+ Seenioride puhkepäevad**
Info: maie.kisis@t-online.de
Tel: 0221/834703
- **06.06.–08.06. — Annaberg EÜSLi Laste kultuuripäevad**
Info: katrinmaranikmones@web.de
- **05.04.08, kell 20.00 — München**
Dirigeerib Paavo Järvi
Cincinnati Symphony Orchestra, viiulil Janine Jantson
Koht: Herkulesaal, Residenzstr. 1
- **Dirigeerib Mihkel Kütson**
31.03., 01.04., 02.04.: Staatstheater Schwerin
11.05.: Staatstheater Wiesbaden
05.07.: Deutsche Kammerphilharmonie, Bremen
- **05.04., kell 20.00 — Karlsruhe Eesti jazziohtu**
Esinevad kolm jazzigrupi Eestist: Weekend Guitar Trio, Veski-Kalluste Quintett, Wind Project
Koht: Jazzklub Karlsruhe, Lachnerstr. 15
Info: www.jazzclub.de
www.heppaecher-art.de
- **06.04., kell 20.00 — Stuttgart Eesti jazziohtu**
Esinevad kolm jazzigrupi Eestist (vt Karlsruhe 05.04.)
koht: Theaterhaus Stuttgart, Halle 4, Siemensstr. 11
Info: www.theaterhaus.com
- **Kuni 06.04.2008 — Karlsruhe**
Eesti kaasaegse tantsu ja meedia workshopid ja esitlused
Koht: Zentrum für Kunst und Medientechnologie Karlsruhe
04.04. kell 20.00: Christina Ciupek / Mart Kangor: "Winners versus Losers"
06.06., kell 20.00: Renate Valme "Idula" ja Triin Reemann "Good Kenws"
Info: www.zkm.de
- **Kuni 05.04. — Esslingen Eesti ja Saksa klaasikunstnike ühishäitus**
Koht: Galerie „kunst im heppächer“
Info: www.heppaecher-art.de
www.glass.ee
- **Kuni 20.04. — Mainz Näitus „Wilde Genialität — Der Mainzer Maler und Graphiker Gottlieb Welté“**
Näitus toimub koostöös Eesti Kunstmuuseumiga
Koht: Landesmuseum Mainz, Glosse Bleiche 49–51
Info: www.landeseum-mainz.de
- **01.04.–01.06. — Stuttgart Näitus „Arvo Pärt — tuntud ja tundmatu“**
Koht: Staatl. Hochschule für Musik und Darstellende Kunst, Urbanstr. 25
Info: www.mh-stuttgart.de
- **Folkmuusika festival folkBALTICA 09.04.–13.04. — Flensburg/Kiel**
Tänavu on Eesti muusika ja muusikud festivali peatähelepanu all
09.04., kell 20.00: Elletuse & Liisi Koikson
Koht: Kiel, Schleswig-Holstein-Saal, Landeshaus,
11.04., kell 17.30: The Johansons
Koht: Bürgerhalle, Rathaus Flensburg
11.04., kell 20.00: „Estonischer Frühling“
Koht: St. Nikolai kirik, Flensburg
12.04., kell 13.00: kontsertfilm „Väike Järv — Liisi Koikson live“
Koht: Kino 51 Stufen, Flensburg
12.04., kell 15.00: Drei Akkordeon-Meister
Koht: Musikschule, Flensburg
12.04., kell 20.00: The Johansons
Koht: Büdelsdorf, Kunst in der Carlshütte, Remise
12.04., kell 20.00: Ro:toro & Karl Laanekask
Nacht der Bläser
Koht: Flensburg, Hauptbühne „Alte Post“
13.04., kell 11.00: Ro:toro & Karl Laanekask
Koht: Flensburg, Schiffahrtsmuseum
13.04., kell 15.30: The Johansons
Koht: Flensburg, Flensborghus „Viscafe“
Info: www.folkbaltica.de
- **08.05. — Ulm Eesti ansambli „Heinavanker“ kontsert „Musik aus Klöstern und Hütten“**
Muusikaline juht: helilooja Margo Kölar
Koht: Martin-Luther-Kirche Ulm
- **09.05. — Stuttgart Eesti ansambli „Heinavanker“ kontsert**
Koht: Stiftskirche Stuttgart

Juubilarid!

*Päikese valgust eneses kannan,
soojust teistele edasi annan.
Lilledel ilust naeratust võtan,
rõõmsalt elus edasi tõtan!*

Märts
pr Krista Gertz

Aprill
pr Margarete Gabriel
pr Margarethe Pöhl
hr Rein Hagelberg
hr Meinhart Pant
hr Erik Schneider

Soovime südamest õnne!

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
ja Eesti Raja toimetus

*Ei aastad Sult vii sädet ja tuld,
särad meil ikka kui puhas kuld!*

Armsale emale ja vanaemale,
sünnipäevalapsele

VILMALE

soovime südamest
palju õnne ja tervist!

Gina + Claus-Peter
Regine + Olaf
Sylvia + Lutz
Arne + Maren
Niels + Hendr
Inga

Lapitehnika on pikkade traditsioonidega käsitööliik, mida esialgu tehti praktilistel kaalutlustel — et ära kasutada õmblemisest ülejäänud riidetükke ja ribasid. Tänapäeval on lapitööd nii praktilise kui ka esteetilise väärtusega. Lapidest saab teha toredaid ja unikaalseid esemeid.

Telli soovitud värvilahendusega ja mõõtmatega tekk kas koju või kingituseks!

Orienteeruv hind 400 kr/m²
Kontakt: Karin Aanja,
tel: (+372)53 929 684,
e-mail: karin.aanja@mail.ee

Pilte tehtud töödest saab näha aadressil
www.zone.ee/lapitekk

Kurbuses mälestame lahkunuid

**Aino Dieckmann
Benita Eisenschmidt
Johannes Nassar
Jaan Roodus
Rudolf Säde**

ja avaldame kaastunnet omastele

Puhake rahu, armsad sõbrad!

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Eesti Raja toimetus

Täname inimesi, kes on Eesti Raja ilmumist rahaliselt toetanud:

Gina Bauer
Heljo Hauck
Raimond Hiiemäe
Helve Holme
Kaarel Kesa
Mall ja Ülo Kompa
Olli Kompus
Ilmar Korju
Ilse Kupfer
Hans Laamann
Lea ja Raimond Leitaru
Johannes Part
Endel Rehe
Manivalde Reimann
Baronesse Helene von Schilling
Helve Schlieper
Ingeborg Wendt

*Soovime õnne, et rõõmude läik
ehiks su elu ja narataks päike.*

„:Ela ja kosu veel kaua me seas!,:“

Armas Vilma!

Soovime südamest õnne
ja kõike head!

Hamburgi Eestlaste Rahvuskondis

Uued lennuühendused Saksamaa ja Eesti vahel

Alates 30. märtsist alustab Estonian Air taas otselende liinil Tallinn-München. Estonian Airi lennud Münchenisse hakkavad toimuma kolm nädalas teisipäeviti, neljapäeviti ja pühapäeviti. Estonian Air viib hetkel oma kliente otselendudega kahte Saksamaa linna:

- Hamburgi esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti
- Frankfurti esmaspäeviti, kolmapäeviti, laupäeviti ja pühapäeviti.

Soodsaimad piletihinnad Hamburgi alates 795 kroonist, Müncheni ja Frankfurti alates 995 kroonist.

Lisaks Estonian Airile on võimalik Eestisse lennata otse lennufirmadega Lufthansa Frankfurtist ja Easy Jet Berliinist.

Viimane veerg

● Rahvas pole rahul Riigikogu liikmete jätkuva palgatõusuga ja nõuab praeguse palgakorralduse, mis süvendab ebavõrdsust ja pettumust poliitikas, kiiret muutmist. Kuna riigikogulaste kuupalk sõltub eelmise aasta viimase kvartali keskmisest brutopalgast, siis tõusid ka rahvasaadikute palgad. Riigikogu lihtliige hakkas 1. märtsist saama 49 080 krooni suurust palka. Lisaks palgale võivad saadikud kulusid lisada, mis tähendab ka hüvitust, mis küünib 30 protsendini ametipalgast. Riigikogu lihtliikmele tähendab see 14 700 kroonist lisatasu.

„Kui aastal 2000 võis veel olla mõistlik, et riigi keskmise palga ja Riigikogu lihtliikme palga erinevus on umbes 15 000 krooni, siis tänavu on keskmise palga (rahandusministeeriumi prognoosi järgi 13 052 kr) ja Riigikogu lihtliikme uue palga vahe juba ca 36 000 krooni ja kuluhüvitist arvestades veel suurem,“ kirjutab Eesti Ekspress.

Riigikogu esimees Ene Ergma kutsus aprilli alguseks kokku fraktsioonide esimehed, et arutada parlamendiliikmete palgaküsimuste seonduvat.

● Mõõdunud aasta jooksul tabas Eestit viimase kümnendi suurim hinnatõus. Statistikaameti teatel olid hinnad 2008. aasta jaanuaris 11 protsenti kõrgemad kui 2007. aasta jaanuaris. Suuremateks hinnatõusu põhjustajateks olid kallinenud toit, mis võrreldes eelmise aasta jaanuariga on kallinenud 14,3 protsenti, kasvanud eluasemekulutused ning hinnahüppe teinud mootorikütus, teatas statistikaamet. Veel mõjutasid hinnatõusu transporti kallinemine, mida põhjustas peamiselt aktsiisimuutuse võrra kallinenud mootorikütus. Kütuste hinnatõusuga on otseselt seotud ka kaupade, teenuste ja eluasemekulude kallinemine. Üldise hinnatõusu pidurdumist oodatakse aprillis. Samuti on prognooside kohaselt lähiajal oodata kinnisvarabuumi lõppemist, mis peaks eluasemehindu stabiilsemaks muutma, kuid toob raskusi ehitus- ja kinnisvarafirmadele.

● 6. märtsil avati Mustamäel IT-kolledži uus moodne ja innovaatiliselt sisustatud õppehoone. Kui seni olid kolledžil olemas parimad õppejõud ja väga hea tehnoloogiline baas, siis nüüdsest saavad tudengid ja õppejõud töötada tingimustes, mille üle tunneksid põhjusega uhkust paljud maailma kõrgkoolid. „IT-kolledži avatav uus õppehoone on järjekordne märk, et Eesti kuulub juhtivate infotehnoloogiariikide hulka ning meil on tõsine kavatsus seal esiliigas ka püsida,“ ütles Eesti vabariigi president Toomas Hendrik Ilves uue hoone avamisel. Maja viiel korrusel on suured ja praktilise lahendusega auditooriumid, moodsad arvutiklassid, oluliselt tuleb juurde eriotstarbelisi laboreid. Suurimas, nn kaldauditooriumis on 220 kohta, millest igaüks on varustatud elektritoite ja internetiühendusega. Loomulikult levib hoones WiFi.

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastõid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile
EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu
10. kuupäevaks